

Не судіть за обкладинкою!

Посібник для тих, хто організовує Живу бібліотеку. 2011

*Нік Літл,
Гюлесін Немутлу,
Джесна Меджік,
Балінт Мольнар*

Не судіть за обкладинкою!

Посібник для тих, хто організовує Живу бібліотеку. 2011

*Нік Літл,
Гюлесін Немутлу,
Джесна Меджік,
Балінт Мольнар*

Висловлені тут погляди належать авторам та авторкам і не обов'язково відображають думки Ради Європи чи Ради міністрів Північних країн.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна відтворювати або передавати в будь-якій формі – за допомогою електронних (через CD-ROM, інтернет тощо) або механічних засобів, зокрема через копіювання, запис чи інші способи зберігання й пошуку даних, – без попереднього письмового дозволу Ради Європи (Директорат із питань комунікації).

Усю кореспонденцію, яка стосується цієї публікації або відтворення чи перекладу всього посібника або його частини, потрібно надсилати на адресу:

Рада Європи – Департамент молоді,
Європейський молодіжний центр у Будапешті,
вул. Зіватар, 1–3,
1024, Будапешт,
Угорщина
Тел.: +36 1 438 1030
Факс: + 36 1 212 4076
e-mail: eycb.secretariat@coe.int

Дизайн обкладинки та верстка: Merán Studios
Коригування: Балінт Мольнар
Фотографії: © індекси та посилання – див. с. 84 – 87
Видано Департаментом молоді Ради Європи,
Європейським молодіжним центром у Будапешті

Переклад і публікацію українською мовою
здійснено в межах діяльності
Проекту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні»,
що реалізується в межах Плану дій Ради Європи
для України на 2018 — 2022 рр.

ЗМІСТ

Подяки	4
Вступ	5
Як користуватися посібником	7
Розділ 1. Історія та методологія Живої бібліотеки	9
Що таке Жива бібліотека?	10
Звідки походить Жива бібліотека?	12
Чому саме Жива бібліотека?	14
Розділ 2. Основні складники	19
Чи готові ви бути організатором/організаторкою?	20
Визначення завдань	23
Вибір середовища	24
Ваша команда: хто є хто в Живій бібліотеці?	33
Каталог	38
Розділ 3. Жива бібліотека на практиці	45
Планування, підготовка, реалізація	46
Бюджет, місце та умови проведення подій	47
Підготовка змісту та організація роботи бібліотеки	52
Матеріали, просування та оцінка	56
Розділ 4. Матеріали та ресурси	67
Засоби забезпечення видимості	68
Інфраструктура	73
Тексти	81

ПОДЯКИ

Дуже вдячні за моральну, фінансову, технічну та інституційну підтримку, надану минулим і майбутнім Живим бібліотекам, таким інституціям та ініціативам:

Живій бібліотеці, Об'єднаній раді у справах молоді Ради Європи, Управлінню у справах молоді Ради Європи, Раді міністрів Північних країн, Комітетові Північних країн у справах дітей та молоді, Фондові Роскілле, фестивалю «SZIGET» та команді «Sziget» зі зв'язків із громадськістю, Парламентській асамблеї Ради Європи, Європейським молодіжним центром у Будапешті та Страсбурзі.

Особливу подяку висловлюємо всім Книгам, Читачам/Читачкам, Бібліотекарям/Бібліотекаркам та Організаторам/Організаторкам Живих бібліотек у Європі та за її межами. Без їхнього внеску, бачення й наполегливої праці Жива бібліотека була б лише концепцією. Натомість із ними вона продовжує жити й процвітати.

Автори й авторки цієї публікації заздалегідь просять вибачення за будь-які помилки та недогляди.

ВСТУП

Ті, хто знайомий із програмами, що сприяють міжкультурному діалогові, правам людини, плюралізму та демократичній участі – чи то в громадянському суспільстві, чи в освіті дорослих або роботі з молоддю, – часто стикаються з викликом вигадати щось дійсно «нове» й оригінальне, таке, що приверне увагу широкої аудиторії та справді вплине на неї.

Однією з таких концепцій є методологія Живіої бібліотеки, що міститься в цьому посібнику. Її основна мета – налагодити конструктивний особистий діалог між людьми, які зазвичай не мають змоги спілкуватися між собою, а відтак кинути виклик загальним упередженням і стереотипам. Вона особливо підходить для масштабних публічних заходів, таких як фестивалі й інші зібрання, у яких беруть участь сотні або навіть тисячі людей. За своєю суттю Жива бібліотека дає можливість для міжкультурного навчання та особистісного розвитку, вона орієнтована на людей, у яких доступ або час на неформальні освітні програми обмежені чи відсутні.

Наш соціальний розрив зумовлюють соціально-економічні, політичні та культурні відмінності, і, якщо послуговуватися соціологічними термінами, поняття «чужинець» визначається як віддаленість, яку ми можемо відчувати щодо тих, хто живе поруч із нами. 16-річний студент із Фінляндії швидше знайде спільну мову з іншим 16-річним хлопцем з Іспанії чи Туреччини, ніж із 50-річним безробітним заводчанином із його рідного міста, який мешкає неподалік. В оточенні зображень і фрагментованої інформації про інших ми залишаємося сам на сам із власною уявою й переконаннями, а частіше – з упередженнями та стереотипами. Жива бібліотека дає людям змогу поговорити особисто з «незнайомцем/незнайомкою» у структурованому, захищеному, але практично необмеженому середовищі. Ця програма, імовірно, є однією з основних причин популярності та успіху Живіої бібліотеки: читачі/читачки можуть передбачити «ризик», на який вони йдуть, знайомлячись з «іншими».

Жива бібліотека стала частиною програми Ради Європи у 2003 році, поштовхом до її включення слугувало усвідомлення того, що права людини не можна захищати та пропагувати лише за допомогою юридичних текстів. Сьогодні – як ніколи раніше – необхідно підвищити рівень обізнаності широкої громадськості про важливість прав людини для структури нашої демократії та відповідальність окремого громадянина / окремої громадянки за реалізацію абстрактних прав людини в його/її повсякденній взаємодії.

За свою 40-річну історію молодіжний сектор Ради Європи накопичив унікальний і важливий досвід у сфері неформальної та міжкультурної освіти, що базується на принципах прав людини, плюралістичної демократії та культурного розмаїття.

Цим виданням Рада Європи має намір продовжити свою підтримку й популяризацію методології Живі бібліотеки. Ми вважаємо, що Жива бібліотека залишається надзвичайно корисним інструментом для сприяння мирному співіснуванню, порозумінню й толерантності та зближенню людей у взаємній повазі до особистої гідності, незалежно від того, як таке сприяння відбуватиметься – через книги, читачів/читачок чи організаторів/організаторок.

ЯК КОРИСТУВАТИСЯ ПОСІБНИКОМ

Цей посібник покликаний надати підтримку організаторам/організаторкам Живих бібліотек у Європі та скерувати їхню діяльність. Посібник був створений на основі знань і досвіду організаторів/організаторок Живої бібліотеки з усього континенту, багато з них працює з цією концепцією понад 10 років. Ми вважаємо, що знання й досвід, представлені тут, будуть цінними для нових організаторів/організаторок і стануть у пригоді під час планування, вибору напрямку та реалізації успішних проєктів Живої бібліотеки. Крім того, на нашу думку, приклади доброї практики, які ми запропонували, поліпшать і зміцнять Живі бібліотеки на глобальному рівні.

Посібник було розроблено й адаптовано так, щоб його можна було читати від першої до останньої обкладинки або кожен розділ окремо. Однак ми рекомендуємо новим організаторам/організаторкам прочитати посібник повністю, аби цілком зрозуміти методологію Живої бібліотеки.

Посібник має чотири розділи:

Історія та методологія Живої бібліотеки

Основні складники

Жива бібліотека на практиці

Ресурси та матеріали

Також ми радимо використовувати цей посібник разом із вебпорталом Живої бібліотеки Ради Європи (Living Library): www.eycb.coe.int/LivingLibrary/WebForms та іншим вебсайтом Живої бібліотеки (Human Library): www.humanlibrary.org

Зверніть увагу, що до 2010 року вся діяльність проходила під назвою «Living Library» (Жива бібліотека). У 2010 році організацію «Living Library» було перейменовано на «Human Library», і відтоді вся діяльність організації в Сполученому Королівстві та США була пов'язана з новою назвою. Варто пам'ятати, що попри зміну назви йдеться про той самий проєкт з однаковими цілями й цінностями. У цій публікації термін «Жива бібліотека» вживатимемо на позначення всеохопної концепції та загальних подій, якщо тільки він не стосуватиметься конкретно організації «Human Library» та її проєктів.

Розділ 1

Історія та методологія Живої бібліотеки

ЩО ТАКЕ ЖИВА БІБЛІОТЕКА?

Жива бібліотека – це інструмент досягнення рівності, орієнтований на боротьбу з упередженнями та дискримінацією. Вона працює так само, як звичайна бібліотека: відвідувачі/відвідувачки можуть переглянути каталог з наявними назвами, вибрати Книгу, яку хочуть прочитати, та взяти її на деякий час. Після прочитання вони повертають Книгу до бібліотеки і, якщо хочуть, можуть узяти іншу.

Єдина відмінність Живої бібліотеки від звичайної полягає в тому, що Книги – це люди, а процес читання – бесіда.

Жива бібліотека намагається кинути виклик упередженням, сприяючи розмові однієї людини з іншою – Книги з Читачем/Читачкою. Книги – це волонтери/волонтерки, які або самі зазнали дискримінації, або представляють групи чи окремих людей у суспільстві, які можуть постраждати від стереотипів, стигми, упереджень чи дискримінації. Живі Книги часто мають особистий досвід дискримінації або соціального відчуження, якими вони готові поділитися з Читачами/Читачками. Найголовніше те, що Книги дають Читачам/Читачкам дозвіл розпочати з ними діалог у надії, що їхні перспективи й досвід кинуть виклик загальноприйнятим уявленням і стереотипам, а отже, вплинуть на ставлення й поведінку широких кіл суспільства.

Ті з нас, хто намагається започаткувати програми, що сприяють міжкультурному діалогу, часто стикаються з проблемою вигадати щось інноваційне. Ми постійно шукаємо те, що може привернути увагу багатьох і дати справжню користь залученим. Жива бібліотека – це інноваційний підхід до рівності та різноманітності, оскільки він привертає увагу до широкого кола упереджень без виокремлення якогось одного випадку серед інших. Водночас він допомагає зорієнтуватися в деяких чутливих моментах, які є невід'ємною частиною роботи для подолання упереджень, зберігаючи разом елемент розваги та взаємодії, що робить проєкт надзвичайно привабливим як для потенційних організаторів/організаторок, так і для учасників/учасниць. Це досягається шляхом створення безпечного середовища, де Читачі/Читачки та Книги мають змогу вести відкритий діалог, чіткою метою якого є обговорення тих тем, які майже в будь-якому іншому середовищі вважають надто делікатними. У Живій бібліотеці ці дискусії не тільки можливі, а й напрочуд легкі. Стати частиною такого обміну – це унікальний досвід, який не залишає байдужими нікого з учасників/учасниць.

Простота Живої бібліотеки означає, що вона доволі адаптивна для використання в найрізноманітніших умовах й особливо підходить для громадських місць і будівель громадського користування, на фестивалях і великих зібраннях. Де б її не використовували, доки рішення про організацію заходу мотивоване бажанням кинути виклик упередженням, Жива бібліотека має потенціал змінити почуття, сприйняття й думки один про одного / одна про одну. Ми вітаємо різноманітність у наших спільнотах, оскаржуємо мову та ярлики стереотипів, натомість формуємо за допомогою нового особистого досвіду нові ставлення й поведінку. Жива бібліотека передусім має потенціал впливати на те, як ми бачимо світ, один одного / одна одну та майбутнє, у якому житимемо.

ЗВІДКИ ПОХОДИТЬ ЖИВА БІБЛІОТЕКА?

Першу в історії Живу бібліотеку (данською – Menneske Biblioteket) було організовано в Данії 2000 року на фестивалі в Роскілле. Початкова ідея належить данській молодіжній громадській організації під назвою «Зупини насильство» (данською – Foreningen Stop Volden), її було втілено в межах заходів, які члени/членкині організації пропонували відвідувачам/відвідувачкам фестивалю. «Зупини насильство» – це молодіжна ініціатива зі штаб-квартирою в Копенгагені, яку очолює кілька приятелів. Мета організації – навчити молодь активно запобігати насильству серед своїх однолітків, а її місія була мотивована жорстоким убивством спільного друга п'яťох засновників (Дені Абергел, Асма Муна, Крістоффер Еріксен, Томас Бертельсен та Ронні Абергел).

Попри хвилювання та тривогу молодих організаторів, перша Жива бібліотека в Роскілле мала дивовижний успіх – 75 живих Книг погодилися приділити свій час, а відвідувачі/відвідувачки виявились настільки відкритими до цієї концепції, що стояли в черзі, аби взяти найпопулярніші Книги. Такий ажіотаж тривав чотири дні поспіль. У ході роботи творилася історія: коли народилася Жива бібліотека, перші з тисяч волонтерів/волонтерок, які були готові надати їхній час, енергію та зробити внесок у розвиток концепції на глобальному рівні, сіли поговорити з незнайомцями/ незнайомками.

Завдяки тодішній директорці Європейського молодіжного центру в Будапешті (англ. – EYCB) Антьє Ротмунд позитивний досвід роботи в Роскілле привернув увагу Ради Європи. Данські організатори зв'язалися через будапештський центр з організаторами/організаторками фестивалю «SZIGET» – однієї з найбільших музичних подій у Європі – і разом запровадили Живу бібліотеку 2001 року. Відтоді Живу бібліотеку, ініційовану Європейським молодіжним центром у Будапешті, щороку проводили в рамках фестивалю «SZIGET». Єдиним винятком був 2010 рік.

Жива бібліотека на «SZIGET» довела, що методологія може виходити за межі кордонів, культур і соціуму й здатна адаптуватися до різних контекстів та умов. 2008 року в Данії кілька засновників першої Живої бібліотеки в Роскілле створили організацію «Жива бібліотека» за фінансової підтримки Комітету в справах молоді Ради міністрів Північних країн. Організація «Жива бібліотека» прагне підвищити соціальну згуртованість і повагу до різноманітності й прав людини шляхом об'єднання активних організаторів/ організаторок з усіх куточків світу та сприяння використанню цієї концепції. Вебсайт www.humanlibrary.org має глобальний форум для організаторів/організаторок з будь-яких країн, а також надає можливість обмінюватися досвідом і надалі розвивати методологію.

Відтоді, як у 2005 році опублікували перше видання книги «Не судіть за обкладинкою: посібник для тих, хто організує Живу бібліотеку», у Європі було організовано понад 100 Живих бібліотек за підтримки Ради Європи. Таку саму кількість Живих бібліотек було ініційовано в усьому світі через активне посередництво організації «Жива бібліотека». Завдяки творчій енергії залучених осіб методологія ставала більш застосовною та здобувала потенціал для розвитку в будь-якому середовищі: від фестивалю, школи, конференції, професійного ярмарку до невеликих молодіжних заходів, як-от семінари й міжнародні обміни. Методологію також було адаптовано для створення мобільної Живої бібліотеки на автобусі та онлайн-чату Живої бібліотеки.

Із поширенням у світі концепція Живої бібліотеки все одно продовжувала реагувати на локалізовані контексти, зберігаючи водночас початкову мету – кинути виклик стереотипам, стигмі, упередженням і дискримінації. Завдяки своїй простоті та гнучкості концепція продовжує поширюватися й на момент написання цього посібника вже була успішно реалізована в більш ніж 60 країнах світу.

ЧОМУ САМЕ ЖИВА БІБЛІОТЕКА?

Розуміння методології Живої бібліотеки є принциповою вимогою, яка стосується всіх організаторів/організаторок цієї події. Своєю чергою, методологію було розроблено й удосконалено, аби вона слугувала головній меті Живої бібліотеки – *сприяти формуванню поваги до прав людини та людської гідності, кидаючи виклик упередженням шляхом сприяння конструктивному діалогові щодо стереотипів, які часто призводять до дискримінації окремих осіб чи груп.*

Словом, якщо ви хочете знати, як працює Жива бібліотека, маєте зрозуміти, для чого вона існує.

Основна методологія Живої бібліотеки не змінилася від часу першої події 2000 року в Роскіллі: її розробляли з метою заохочення діалогу, який сприяє викорінненню упереджень та руйнуванню бар'єрів між громадами.

В усіх нас є упередження

Хоча існує багато наукової літератури про типологію стереотипів, упереджень і дискримінації, у цій публікації буде доречно подати такі визначення, що відображають основоположні принципи соціальної психології і прав людини.

Стереотипи – це узагальнені переконання про соціальні групи та їх членів/членкинь; упередження – це несприятливі емоційні реакції або оцінки стосовно соціальних груп та їх членів/членкинь; міжособистісна дискримінація – це різне ставлення індивідів до деяких соціальних груп та їх членів/членкинь щодо інших таких груп та їх членів/членкинь.

Найбільш токсичні форми стереотипів, упереджень та дискримінації найчастіше спрямовані на представників/представниць стигматизованих груп (історично сформовані групи з низькою структурною організацією, зокрема групи за гендером, етнічною приналежністю, расою, соціальним класом, сексуальною орієнтацією, релігією, віком, фізичними чи психологічними порушеннями, імміграційним статусом або мовою), а також осіб, які є членами/членкинями кількох стигматизованих груп (скажімо, літні жінки) і членами/членкинями стигматизованих та нестигматизованих груп (наприклад, чоловіки-геї).

Стереотипи, упередження та дискримінація потенційно можуть завдати особливої шкоди особам, що належать до груп, які мають менший суспільний вплив для протидії негативним наслідкам такої дискримінації. Передусім вони згубно впливають на міжгрупові відносини, викликаючи недовіру й загрозу небезпеки, і можуть призвести до загибелі, значних соціальних, економічних та психологічних наслідків через насильство, етнічні конфлікти й, у найгіршому випадку, геноцид.

Жива бібліотека була створена й мотивована усвідомленням того, що більшість людей, принаймні в якийсь момент взаємодії з іншими, використовує стереотипи. Навряд чи хтось може щиро стверджувати, що він чи вона взагалі не має упереджень або не оцінює інших стереотипно, навіть якщо робить це несвідомо. Стереотипи можуть автоматично виникати навіть у тих, хто прагне жити без них. Це зумовлено тим, що значна кількість людей чітко не усвідомлює того моменту, коли на їхнє ставлення й судження впливає якийсь давно сформований стереотип.

Відтак, як ми згадували, ніхто не може стверджувати, що не сприймає інших через призму стереотипів. Стереотип – це узагальнений і шаблонний образ людини чи групи, який не визнає ніяких індивідуальних відмінностей усередині групи та ґрунтується на певній ознаці – гендері, етнічній приналежності, сексуальній орієнтації або будь-якій іншій спільній рисі. Стереотипи ваблять нас своєю простотою, адже дозволяють легко класифікувати людей і речі навколо нас. Так само, як і упередження, стереотипи можна перейняти від людей і культури.

«Дуже часто... стереотипи використовують для виправдання та підтримки переконань і цінностей більшості населення. «Загальноприйняте» сприймається як «норма», а те, що роблять окремі соціальні групи чи меншини, знецінюється, якщо воно не відповідає цим «нормам». Однією із найхарактерніших ознак стереотипів та упереджень є те, що їх зазвичай створюють сильні й застосовують до слабких, котрі не можуть контролювати того, як їх сприймають інші, та не здатні змінити хибних уявлень».

(«Це стереотип? Інструмент боротьби проти стереотипів щодо ромів», автор Р. Гарбутт).

Упередження та стереотипи призводять до стигматизації, найочевидніші приклади якої стосуються психічного здоров'я, сексуальної орієнтації чи гендеру. Ми посилюємо дискримінацію, коли даємо негативну оцінку окремим людям або групам, які, на нашу думку, відрізняються від нас.

Найкращий метод боротьби зі стереотипами – зіткнутися з ними віч-на-віч

Одне дослідження показало, що міжгруповий контакт може набагато зменшити вплив токсичних стереотипів, і продемонструвало, що упередження й контакт значною мірою корелюються. Інакше кажучи, чим більше людей із різних соціальних груп контактує між собою, тим швидше знижується вплив наявних негативних стереотипів. Можна виокремити три ключові етапи пом'якшення впливу стереотипів:

- 1) Більша інформація про іншу соціальну групу сприяє когнітивному «наближенню» до цієї групи.
- 2) Унаслідок особистого контакту знижується негативний тиск щодо іншої соціальної групи.
- 3) Посилюється емпатія до іншої соціальної групи.

Жива бібліотека є найяскравішим прикладом зменшення впливу упереджень на основі міжособистісного контакту. Її методологія базується на сприянні міжгруповим контактам у звичайній повсякденній обстановці (тобто бібліотеці).

Оскільки є багато шляхів подолання упереджень і стереотипів, який сенс Живої бібліотеки? Мета Живої бібліотеки – забезпечити короткий, інтенсивний і полегшений контакт між Читачами/Читачками та Книгами – запропонувати потенційно упередженим людям зустрітися з об'єктами їхніх упереджень.

Програма бібліотеки допомагає учасникам/учасницям швидко зрозуміти правила та дотримуватися їх: Бібліотекарі/Бібліотекарки вітають Читача/Читачку й допомагають йому або їй вибрати Книгу з Каталогу. Каталог відіграє найважливішу роль – за своєю суттю це перелік навмисно провокаційних стереотипів, що формувався за допомогою кожної із Книг та на основі їхніх особистих досвідів. Книги – це члени/членкині певних соціальних груп, які є водночас самотніми й відкритими до діалогу.

Варто наголосити, що бесіди в Живій бібліотеці покликані не переконати, змінити чи примусити будь-кого прийняти все, із чим він чи вона не погоджується, а підтвердити ідею, що за відповідних умов ми всі здатні подолати власні страхи під час взаємодії з «іншими».

Жива бібліотека – це унікальне місце для отримання міжкультурного досвіду та взаємодії. Цінним моментом у такому спілкуванні є те, що людина має змогу без відчуття ніяковості запитати в незнайомої особи, як це – бути ВІЛ-інфікованим/інфікованою, або прямо поцікавитися причинами зміни статі, або запитати іммігранта чи іммігрантку, чому він або вона вирішили жити не у своїй країні. Ба більше, важко уявити собі іншу ситуацію, коли можна було б *безпосередньо* ставити незнайомцям і незнайомкам такі прями запитання.

Досвід Живої бібліотеки – це унікальний шанс не відмовлятися від упереджень, а мати змогу зустрітися з ними віч-на-віч. Учасників/учасниць бібліотеки запрошують відкрити книгу, а не судити про її зміст за обкладинкою.

NEM KOLDUS ALKOHOLISTA BÜNÖZŐ CSAK OTTHONA NINCS.

**400 KÉRDÉS
400 VÁLASZ**
a hajléktalanségről a 400-ban

- Attila hajléktalan emberek beszélgetés
- Szilvia Tibor moderáltságot
- Felleg a Cool on Top!
- Pety Barna új formációja
- Attila Szépegyer előadása
- Lili-Lak kiállítás

Október 14-én 15.00 - 18.00
Helyszín: 400, 1075 Bp., Kazinczy u. 52/b.

otthontalanul.blog.hu

hajléktalanokért
www.hajlektalanokert.hu

PESTI 1572

IL
DE L'EUROPE

ЧИ ГОТОВІ ВИ БУТИ ОРГАНІЗАТОРОМ/ ОРГАНІЗАТОРКОЮ?

Будь-яка асоціація, організація, установа чи ініціатива, яка планує організувати захід Живої бібліотеки, спершу має подумати над намірами й можливостями проведення цієї події та чітко сформулювати завдання для самої Живої бібліотеки, а також визначити місце й мету заходу в ширшому контексті повсякденної діяльності організаторів/організаторок.

Існує багато причин, чому Жива бібліотека є привабливою концепцією для потенційних організаторів/організаторок. Без сумніву, її простота неабияк зацікавлює й водночас пропонує пережити інтерактивний досвід, котрий привертає увагу громадськості до нагальних проблем, таких як рівність, різноманітність та права людини.

Разом з тим організація Живої бібліотеки передбачає значний обсяг роботи, який не варто недооцінювати. Це потребує трудомісткого ретельного планування, підготовки та цілеспрямованого виконання.

Подальші сторінки покликані допомогти і новачкам, і досвідченим організаторам/організаторкам Живої бібліотеки. Ми пропонуємо чіткий план підготовки та проведення першого заходу для тих, хто ніколи до цього не організовував Живу бібліотеку. Сподіваємось, що навіть ті, хто раніше проводив Живі бібліотеки, зможуть знайти для себе додаткові приклади найкращих практик, а також трохи ідей для подальших роздумів про можливості й деякі обмеження концепції Живої бібліотеки.

Нижче наведено перелік – це набір основних передумов для успішного проведення Живої бібліотеки. Перш ніж розпочати організацію події, радимо майбутнім організаторам/організаторкам уважно ознайомитися з цим списком.

Розуміння методології

Методологія є найважливішим аспектом концепції Живої бібліотеки. Якщо починати свою роботу без розуміння методології, можна зіпсувати весь проєкт. Якщо подія відхилитиметься від методології та не прагнучиме досягти цілей проєкту, усі учасники/учасниці матимуть хибне враження про концепцію.

Організатори/організаторки мають повністю розуміти та підтримувати методологію Живої бібліотеки й не порушувати, не підлаштовувати та не змінювати її відповідно до власних потреб.

Організуйте інклюзивний захід

Готуючи захід, ви маєте прагнути залучити Книги з усіх соціальних груп, які зазнають негативних стереотипів у вашій спільноті. Пам'ятайте, що Жива бібліотека – це інструмент, який сприяє просуванню прав людини та поваги до її гідності, і ці концепції є універсальними й неподільними. Хоча в минулому були успішні заходи, у яких основну увагу зосереджували на певній групі (як-от іммігранти або шукачі притулку), ці приклади є радше винятком, аніж правилом. Жива бібліотека має функціонувати як калейдоскоп різноманітності певної спільноти й тим самим давати учасникам/учасницям змогу зустрітися з цією різноманітністю віч-на-віч, краще зрозуміти та зрештою прийняти й усвідомити її важливість.

Поділяйте наші цінності

Нинішній глобальний характер концепції Живої бібліотеки означає, що зусилля, які ви докладете у вашому регіоні, зроблять важливий та суттєвий внесок у глобальну боротьбу проти упереджень. Відтак ви як організатор/організаторка будете писати новий розділ в історії Живої бібліотеки. Отже, ми просимо вас поділяти наші цінності заради захисту та збереження цілісності проєкту.

Будьте поборниками/поборницями позитивних змін

Вашою основною мотивацією має бути проведення Живої бібліотеки лише за її прямим призначенням – просування прав людини через заперечення стереотипів та упереджень. Саме з такою мотивацією ви почнете поширювати ідею серед потенційних партнерів/партнерок, прихильників/прихильниць та активістів / активісток. Ви зобов'язані не тільки прийняти ці цінності, але й передавати їх кожному та кожній,

хто бере участь у заході, – вашій організаторській команді, волонтерському персоналові, Книгам і Читачам/Читачкам. Кожен учасник і кожна учасниця має зрозуміти, що таке Жива бібліотека, її історія, чому люди беруть у ній участь та як вона працює на практиці. Важливо, щоб усі учасники/учасниці підписали відповідну угоду, а ви, організатор/організаторка, чітко донесли положення угоди всім залученим сторонам.

Чи є у вас необхідні здібності та можливості?

Окрім прийняття цінностей, що лежать в основі концепції Живої бібліотеки, та розуміння її основної методології, неабияку роль відіграє організаційна спроможність.

Подані нижче пункти допоможуть вам легко визначити, чи є у вас достатні особисті здібності та організаційні можливості для планування, підготовки й реалізації успішної Живої бібліотеки.

- 1.** Організація Живої бібліотеки – трудомісткий процес.
 - *Чи готові ви приділяти значну кількість часу для втілення цього проєкту?*
- 2.** Вам потрібна організаторська команда.
 - *Чи можете ви знайти потенційних партнерів/партнерок або прихильників/прихильниць, які приєдналися б до вас? Чи здатні ви вести вашу команду?*
- 3.** Вам знадобиться підтримка вашої організації - роботодавця або іншої організації.
 - *Чи готові ви приділяти значну кількість часу для втілення цього проєкту?*
- 4.** Потрібно наполегливо працювати, аби заохотити інших долучитися до проєкту і стати організатором/організаторкою, Книгою чи одним/однією з персоналу. Також необхідно налагодити зв'язки з партнерами/партнерками та/або спонсорами/спонсорками.
 - *Чи маєте ви достатньо ентузіазму та навичок, щоб ефективно просувати Живу бібліотеку й заохочувати інших долучитися до неї?*

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАВДАНЬ

Як уже відомо, Жива бібліотека покликана сприяти повазі до прав людини та до її гідності. Вона прагне підвищити обізнаність і дати поштовх для конструктивного діалогу про упередження, які часто призводять до дискримінації окремих осіб чи соціальних груп.

Отже, беручись за цю діяльність, варто усвідомлювати, що головну мету Живої бібліотеки визначено заздалегідь, тоді як більш детальні та конкретні завдання мають дати напрям для досягнення бажаного й реального впливу вашого заходу на місцевому рівні.

Нижче подано ідеї, які ви можете використати, щоб визначити завдання конкретно для вашого заходу:

- підвищення обізнаності молоді стосовно стереотипів, упереджень та їх негативних наслідків;
- видимість проблем у сфері прав людини;
- реакції на поточні чи останні події у вашій країні або спільноті (наприклад, збільшення кількості злочинів на ґрунті ненависті чи порушення прав людини);
- конкретна нагода, безпосередньо пов'язана з місією Живої бібліотеки у формуванні толерантності та поваги до прав людини (скажімо, День прав людини, Всесвітній день біженців тощо).

ВИБІР СЕРЕДОВИЩА

Одна з найбільших переваг Живої бібліотеки в тому, що вона надзвичайно адаптивна в будь-яких умовах, потрібні лише люди! Захід Живої бібліотеки може тривати від двох годин до тижня, а кількість Книг коливатися від 10 до 100. Ви можете проводити цю подію будь-де за умови наявності достатнього простору.

Вибір придатного й належного місця для вашої Живої бібліотеки є надзвичайно важливим і матиме значний вплив на реалізований проєкт. У багатьох випадках це середовище визначатиме дні, у які відбуватиметься Жива бібліотека, час її роботи, кількість Книг, які ви зможете долучити, а також рівень і характер рекламної кампанії вашої Бібліотеки до й під час заходу. І останнє, але не менш важливе: середовище вашої Живої бібліотеки визначить склад вашої ймовірної аудиторії.

Наприклад, масштабні публічні заходи, такі як музичні фестивалі в Роскіллі або «SZIGET», дають можливість організувати більші Живі бібліотеки, котрі мають потенціал охопити доволі широкий і різноманітний контингент. Водночас, хоча й у вас може бути велика кількість потенційних Читачів/Читачок, Жива бібліотека все ж конкуруватиме за увагу аудиторії, котра цікавиться іншими подіями, заходами й можливостями. Організація Живої бібліотеки в школі, публічній бібліотеці чи на конференції дає можливість орієнтуватися на більш конкретну аудиторію, але може вимагати значного внеску в рекламу та розголос, аби гарантувати певну кількість відвідувачів/відвідувачок.

Який би варіант ви не обрали, маєте розуміти, що планування Живої бібліотеки та підготовка до неї вимагатимуть неабияких зусиль, незалежно від того, чи є Жива бібліотека частиною більшого заходу або фестивалю, чи окремою подією, яка триватиме лише кілька годин.

Загальні уявлення про середовище:

- Під час підготовчого етапу важко передбачити кількість потенційних Читачів/Читачок. Втім, можна зробити обґрунтовані припущення. Якщо на великому фестивалі 5 000 людей будуть проходити повз Живу бібліотеку, імовірно, 500 із них зупиняться з цікавості, 200 можуть подивитися Каталог, а 50 – стати Читачами/Читачками.
- Тривалість і робочі години вашої Живої бібліотеки мають відповідати типу великого заходу, у межах якого вона відбуватиметься, а також характеристикам вашої аудиторії. На фестивалі бажано, щоб ваша бібліотека відкрилась опівдні й працювала до 7-ої вечора – найпізнішого моменту, коли можна взяти Книгу.
- Неформальна, візуально приваблива, затишна й невимушена обстановка допоможе розслабитись і Книгам, і Читачам/Читачкам, а також сприятиме конструктивному діалогові.
- Внутрішня зона Бібліотеки (де сидять Книги) має бути видимою, але напівзакритою, щоб можна було контролювати потік відвідувачів/відвідувачок. Необхідний достатньо великий простір, аби вистачило місця і Книгам, і Бібліотекарям/Бібліотекаркам.
- Бібліотекарів/Бібліотекарток слід розташувати біля вхідного стенду, оскільки вони є першою точкою контакту для Читачів/Читачок. Біля стендів має бути достатньо простору, щоб кілька Читачів/Читачок могли посидіти й погортати Каталог.
- Фізичне розташування має чітко вказувати потенційним Читачам/Читачкам, що вони не можуть просто підійти до будь-якої Книги й почати говорити.
- У години роботи Книги необхідно забезпечити безалкогольними напоями, закусками чи снеками та відповідними матеріалами.
- Під час розташування також слід урахувати ймовірність несприятливої погоди.

Жива бібліотека як частина фестивалю або масштабної події

Фестиваль має свої переваги для організатора/організаторок Живої бібліотеки. Літні фестивалі, молодіжні заходи та ярмарки громадських організацій часто мають велику кількість відвідувачів/відвідувачок, особливо молоді та людей, відкритих для культурного досвіду. Зазвичай фестивалі облаштовують у парках чи на природі, де Читачі/Читачки та Книги мають достатньо місця для розмов. Окрім того, багато людей, які відвідують фестивалі, не обов'язково є членами/членкинями якихось громадських рухів і можуть не брати участі в діяльності, пов'язаній із правами людини, скажімо, у Живій бібліотеці, як у самостійному заході.

Ще однією перевагою фестивалів є те, що аудиторія й загальна атмосфера переважно невимушені й дуже толерантні. Це не означає, що Читачі/Читачки на фестивалях мають менше упереджень, ніж люди в інших місцях, просто фестивалі зазвичай створюють атмосферу, яка відповідає цілям Живої бібліотеки. Недоліком є те, що на багатьох фестивалях беруть платню за вхід, тому доступ до Живої бібліотеки мають лише ті, хто купив квиток. Організаторам/організаторкам також варто врахувати можливість несприятливих погодних умов, що впливають на кількість відвідувачів/відвідувачок фестивалю або Живої бібліотеки.

Організатор/організаторка Живої бібліотеки зазвичай звертається до організатора/організаторки фестивалю з пропозицією про співпрацю. Багато фестивалів та молодіжних ярмарок перебуває в активному пошуку нових цікавих заходів, і це має зіграти вам на руку. Як ми вже зазначали, на організатора/організаторку покладається обов'язок чітко та ефективно доносити цілі й методологію Живої бібліотеки до будь-якого потенційного партнера / будь-якої потенційної партнерки чи прихильника/прихильниці, а отже, це стосується й організатора/організаторки фестивалю. Якщо інтерес і підтримка організатора/організаторки фестивалю неоднозначні або його цілі суперечать цінностям Живої бібліотеки, радимо вам припинити організацію Живої бібліотеки в цьому середовищі. Мотивація організатора/організаторки фестивалю підтримувати та обстоювати цінності Живої бібліотеки має бути очевидною, і бажано, аби вона супроводжувалася письмовою угодою.

Петер Вутш почав співпрацювати з Живою бібліотекою як один з організаторів фестивалю «SZIGET» в Угорщині.

Одного спекотного дня навесні 2001 року в парку Європейського молодіжного центру в Будапешті одному з організаторів Живої бібліотеки на фестивалі в Роскілле 2000 року було неважко переконати мене в тому, наскільки цінною стала Жива бібліотека для Громадянського острівця на фестивалі «SZIGET». Проте до фестивалю лишалось всього два з половиною місяці, а підготувати проєкт так швидко доволі непросто. Передусім нам було потрібне чітке розуміння того, як працює Жива бібліотека та як це реалізувати на практиці. Результат Живої бібліотеки у 2001 році був далеко не ідеальним. Плануючи захід на 2002 рік, ми намагалися уникнути очевидних помилок минулого: почали готуватися раніше, навчали Бібліотекарів/Бібліотекарок та залучали їх до планування. Ми почали уважніше ставитися до вибору Книг та ознайомлення з ними, а також запровадили гасло «Читай, не суди». Жива бібліотека була відкрита впродовж семи днів, у нас було 32 Книги та більше ніж 300 Читачів/Читачок. Дарування футболок набуло популярності, і завдяки спеціальній пропозиції для наших Читачів/Читачок («Прочитайте чотири Книги і отримайте безкоштовну футболку») нам вдалось значно збільшити кількість узятих Книг.

Великі фестивалі зазвичай мають жорстку інфраструктуру й часто є комерційними подіями, які беруть у відвідувачів/відвідувачок платню за вхід. Водночас простір часто обмежений, і організаторам/організаторкам доводиться підлаштовуватися під різні вимоги. Під час переговорів з організаторами/організаторками фестивалю важливо отримати їхню згоду на підтримку Живої бібліотеки шляхом надання:

- вільного входу для Книг і персоналу;
- можливості привезти матеріали та облаштуватися на території до відкриття фестивалю;
- спеціальних умов для Книг з обмеженими можливостями (наприклад, пандуси);

- центрального, але порівняно тихого місця для розташування Бібліотеки з достатнім простором для розміщення всіх Книг і Читачів/Читачок;
- матеріального забезпечення (наметів, стільців, столів) та доступу до електроенергії;
- включення Живієї бібліотеки в рекламну кампанію (фестивальну програму, анонси, пресрелізи тощо);
- доступу до наметового містечка;
- доступу до туалету й душу;
- додаткової фінансової підтримки.

Натомість організатори/організаторки Живієї бібліотеки мають сформулювати реалістичні вимоги щодо простору та необхідної їм підтримки. Їм також потрібно згадати організаторів/організаторок фестивалю як спонсорів/спонсорок або прихильників/прихильниць у всіх письмових і рекламних матеріалах, висвітливши їхню підтримку в брошурах і надрукувавши логотип фестивалю на всіх матеріалах Бібліотеки, хоча цей аспект має залишатися другорядним для будь-якого брендування Живієї бібліотеки.

Жива бібліотека в громадській чи академічній бібліотеці

Сьогодні багато Живих бібліотек відбулися в громадських або академічних бібліотеках. Жива бібліотека, яку проводять у громадській бібліотеці, зазвичай триває від кількох годин до одного дня й має меншу кількість Книг, ніж фестивальна Жива бібліотека. Перевагою громадських чи академічних бібліотек є можливість вигідно використати кількість щоденних відвідувачів/відвідувачок. Звісно, не факт, що більшість людей прийдуть того дня, аби взяти «живу» книгу. Однак, якщо персонал активно рекламуватиме захід і взаємодіятиме з відвідувачами/відвідувачками в позитивному ключі, то з'явиться багато охочих стати Читачами/Читачками Живої бібліотеки.

Якщо ви обираєте громадську бібліотеку, рекламні заходи до та під час події зрештою визначають успіх вашої Живої бібліотеки. Ви маєте знайти спосіб заохотити місцеву громаду відвідати бібліотеку, особливо якщо її члени/членкині не є постійними гостями читальних залів. Якщо ваша реклама спрацює, ви залучите нових відвідувачів/відвідувачок до бібліотеки за допомогою проєкту Жива бібліотека (хоча боротьба з упередженнями має залишатися вашою основною метою, нові Читачі/Читачки – це приємний додатковий бонус).

Жива бібліотека на площі або в парку

Іншим можливим місцем для заходу Живої бібліотеки можуть бути головні площі та парки в містах і навіть селах. Живі бібліотеки в таких умовах можна проводити як окремі події або як події в межах масштабніших заходів, як-от фестивалі, вуличні вечірки, національні чи міжнародні святкування. Якщо ваша подія не є частиною більшого заходу, остаточний успіх Живої бібліотеки буде залежати від кількості людей, які проходять повз, а отже, кількість Читачів/Читачок важко передбачити в такому випадку. Організація Бібліотеки на головній площі чи в міському парку буде успішною за умови інтенсивної рекламної кампанії, особливо якщо ви зможете залучити місцеві ЗМІ.

Створення Живої бібліотеки в невеликому містечку чи центрі міста подібне до організації такої події в межах великого заходу. У виборі такого середовища є свої переваги: Жива бібліотека може бути єдиним заняттям у цій місцевості, тому є шанс, що люди, які проходять повз, зацікавляться вашим заходом. Ще одним козирем є те, що ви самі зможете обрати конкретне місце для вашої Живої бібліотеки (за умови отримання дозволу від місцевої влади) та контролювати її фізичне розташування.

Хоча тут є й недоліки – вам доведеться самостійно подбати про матеріальне забезпечення: стільці, намети, лавки, столи, закуски та, імовірно, навіть туалети! До того ж, якщо Жива бібліотека триватиме більше ніж один день, можливо, вам доведеться щодня облаштовувати її наново, залежно від політики місцевої влади та заходів безпеки в місці проведення заходу.

Перевагою громадського середовища є також різноманітність контингенту за професіями, віковими групами й походженням. Це дає змогу кинути справжній виклик упередженням у всій громаді, але може вимагати більше навичок, необхідних вашому персоналу. Якщо ви добре знаєте вашу громаду, можете домовитися про набір добровольців, які здатні й навчені спілкуватися з людьми з будь-яких соціальних груп.

Окрім того, Жива бібліотека в громадському середовищі також може привернути увагу відвідувачів/відвідувачок, які хотіли б узяти участь у проекті як Книги, волонтери/волонтерки чи потенційні партнери/партнерки та прихильники/прихильниці. Відвідувачами/відвідувачками можуть бути також люди, які вже працюють у сфері захисту прав людини, рівності чи в секторі громадських організацій і які можуть рекламувати захід від вашого імені (що дуже рідко трапляється на фестивалях).

Жива бібліотека в школах

Школа – чудове місце для Живої бібліотеки. Як організатор/організаторка ви перебуваєте в привілейованому становищі: пропонуєте цікавий та інноваційний навчальний досвід для певної аудиторії молодих людей. Живі бібліотеки в школах можуть тривати від кількох годин до цілого дня, але не більше з огляду на можливий вплив на розклад занять. Їх можна організовувати в різний час упродовж навчального року та повторювати кожного наступного року для різних вікових груп.

Школа має багато переваг для Живої бібліотеки:

- Учні/учениці засвоюють соціальні навички та покращують власне уявлення про меншини.

- Учні/учениці ознайомлюються з місцевими проблемами й навіть можуть почати активніше брати участь у їх вирішенні.
- Учні/учениці отримують навчальний досвід з реальних випадків.

Трюгве Аугештад був місцевим координатором Живої бібліотеки в Молодіжній школі Альварна (Alvarn Ungdomsskole) у місті Несодден, Норвегія. Вона була організована спілкою Norsk Folkehjelp («Допомога норвезького народу») у жовтні 2003 року:

Жива бібліотека відбувалася в межах «Міжнародного тижня» для 84 учнів Молодіжної школи громади Альварна. «Допомога норвезького народу» у співпраці з данською організацією «Зупини насильство» хотіла випробувати концепцію Живої бібліотеки як навчального методу в шкільному середовищі. Ми налагодили контакт із трьома вчителями в школі, які виявили інтерес до цієї концепції й вирішили організувати захід для учнів під час звичайних занять. Нам було надано тригодинний термін для проведення заходу, мета полягала в тому, щоб дати учням нові знання про людей та групи, з якими вони мало взаємодіють або взагалі не мають постійних контактів, а також донести до них проблему стереотипів та упереджень. Опис стереотипів та упереджень було розроблено в співпраці з Книгами та передано школі за день до заходу. Потім учителі/вчительки презентували Книги учням/ученицям та склали список їхніх питань, які, своєю чергою, отримали Книги. Ми встановили деякі правила взяття Книг і мали максимум п'ять Читачів/Читачок на Книгу, а також обмежили кількість Книг – до трьох на одного Читача / одну Читачку. 84 із 350 учнів і учениць школи були запрошені до проєкту як Читачі/Читачки. Інтерес інших учнів/учениць був шаленим, але обмеженість у часі та кількості Книг не залишала іншого вибору, окрім того, щоб підлаштуватися під обставини. Учні/учениці замовляли Книги заздалегідь, тому вдалося скласти відповідні списки ще до того, як вони прийшли до шкільного медіацентру.

Існує кілька способів організувати Живу бібліотеку в школах:

- Під час занять, однак тут ви маєте переконатися, що заняття триватимуть щонайменше 90 хвилин, аби учні/учениці могли взяти принаймні дві Книги.

- Як денний захід разом з іншими організованими подіями, що відбуваються в школі.
- Після занять.
- Як модуль, що складається з майстер-класу та Живої бібліотеки для одного класу.

Ви маєте враховувати безліч практичних аспектів, перш ніж зрозуміти, що облаштувати Живу бібліотеку в школі реально й доцільно. Для початку вам доведеться домовитися зі школою про день і час проведення Живої бібліотеки. Необхідно чітко пояснити, що саме ви, організатор/організаторка, затверджуєте остаточний список Книг. Також вам потрібно буде підготувати ваші Книги відповідно до типу школи та віку учнів/учениць, аби Книги могли адаптувати їхній стиль мовлення для конкретної аудиторії.

ВАША КОМАНДА: ХТО Є ХТО В ЖИВІЙ БІБЛІОТЕЦІ?

Організатори/організаторки

Наполегливо рекомендуємо зібрати основну групу організаторів/організаторок, котрі захоплюються ідеями Живої бібліотеки та прагнуть представити її у своїй спільноті.

Організаційна група несе відповідальність за планування, виконання й оцінку проєкту. Виходячи з досвіду, краще підготувати команду з 5 – 7 осіб, а потім залучити більше волонтерів/волонтерок до самого заходу; надто великою організаційною групою важко керувати та мотивувати її впродовж тривалого періоду.

Якщо ви працюєте з партнерською організацією, добре мати команду, що складається з представників/представниць кожного з партнерів/партнерок. На самому початку переконайтесь, що всі люди у вашій команді поділяють цінності Живої бібліотеки і що вони не відмовляться від співпраці через пізно усвідомлене небажання мати справу з певною соціальною групою (наприклад, геїв чи іммігрантів/іммігранток).

Книги

Як і у звичайній бібліотеці, Книги є найважливішим ресурсом Живої бібліотеки. Важливо зібрати хорошу «літературу» й добре доглядати за Книгами. Вибір і залучення Книг – це, здається, найважливіший, найскладніший і найделікатніший аспект Живої бібліотеки.

Не кожен, хто хоче бути Книгою, може нею стати. Необхідно, щоб Книги свідомо представляли соціальні групи, яким загрожують стереотипи, упередження й дискримінація. Книги мають бути поінформовані й навчені, як виконувати цю роль. Важливо, щоб вони вміли добре працювати разом, були готовими та вміли говорити про себе. Їм необхідно морально й фізично підготуватися до того, що вони будуть частиною Живої бібліотеки. Книги повинні мати зрілу та стабільну особистість і вміти спілкува-

тися з широким читацьким колом. Найголовніше – вони мають бути автентичними, зі змістовним особистим досвідом у своїй темі, а також надійними й охочими взяти на себе зобов'язання виправдати очікування організаторів Живої бібліотеки.

Корисні поради стосовно потенційних Книг:

- Підготуйтеся до ролі Книги. Ви маєте почуватися впевнено в тій темі, яка заявлена в заголовку Книги.
- Підготовка фактичного матеріалу (статистики, дослідження тощо) також може допомогти оцінити актуальність аргументації Читачів/Читачок.
- Будьте собою, тобто чесними й відкритими для бесіди. Уважно слухайте.
- Не виконуйте жодної іншої ролі та не вигадуйте для себе характеристик, бо зрештою Читач/Читачка зрозуміє – і ви втратите довіру до себе.
- Будьте готові поділитися особистим досвідом. Якщо питання здаються вам занадто інтимними, сміливо скажіть, що не хочете відповідати.
- Прийміть і пам'ятайте той факт, що Читач/Читачка позичив/позичила в Бібліотеці Книгу з конкретною назвою та цікавиться вашою особистістю з цього погляду. Хоч це й може здаватися обмеженням, але це нормально в контексті Живої бібліотеки.
- Можливо, вам доведеться повторювати вашу історію безліч разів різним Читачам/Читачкам, однак намагайтеся ставитися до кожного й кожної з них так, ніби він чи вона перші.
- Читачів/Читачок зацікавить ваша назва з різних причин. Хорошим питанням для початку розмови є: «Чому ви обрали мою книгу?».
- Може виявитися, що Читачі/Читачки неосвічені або з якихось причин стають вербально агресивними та/або намагаються звинуватити вас у різноманітних соціальних проблемах. Намагайтеся зберігати спокій і проявляти розуміння, висловлюючи незгоду там, де це необхідно.
- Може статися так, що вас «узяли» двоє або більше людей. Хоча це й потенційно цікаво, проте намагайтеся уникати того, щоб Читачі/Читачки використовували вас для вирішення конфліктів, викликаних розбіжностями в їхніх поглядах.
- Якщо ви працюєте зі Словником, робіть паузи після кожних двох-трьох речень, аби все, що ви скажете, було перекладено.
- Якщо ви відчуваєте дискомфорт чи приниження з боку Читача/Читачки, пригадайте правила Живої бібліотеки – ви маєте право припинити розмову, якщо відчуваєте образ.
- Передовсім насолоджуйтеся роллю Книги! Це може бути дуже багатий і цікавий досвід.

Організатори/організаторки мають пам'ятати про ризики, коли запрошують Книгу, яка просто цікава, але не стикається зі стереотипами чи загрозою упереджень та дискримінації. Ви можете мати кілька Книг, що однаково називаються, особливо якщо йдеться про популярні назви. Це не тільки дає людям загальне уявлення про конкретну назву, але також дозволяє цим популярним Книгам відпочивати між читацькими сесіями, що є безперечною перевагою.

Бібліотекарі/Бібліотекарки

В основі Живієї бібліотеки стоять Бібліотекарі/Бібліотекарки, на яких лежить головне завдання – сприяти тому, щоб Книги брали. Бібліотекарі/Бібліотекарки об'єднують Читача/Читачку з Книгою: вони – перші люди, з якими Читачі/Читачки вступають у контакт, і мають уміти спілкуватися й терпляче співпрацювати з Книгами та Читачами/Читачками під час складних і делікатних дискусій та прийняття рішень.

Якщо можливо, то варто залучити кваліфікованих і досвідчених (тобто справжніх) Бібліотекарів/Бібліотекарки для виконання цієї ролі в Живій бібліотеці, оскільки вони вже володіють більшістю навичок, необхідних для багатьох практичних функцій, які мають виконувати, наприклад, видачі Книг, заповнення бібліотечних карток, оновлення наявного списку Книг, роздачі та збору оцінювальних анкет і контролю за дотриманням правил Живієї бібліотеки.

Бібліотекарі/Бібліотекарки відповідають за видачу Книг. До їхніх обов'язків входить управління робочим столом або центральним пунктом, де оформлюють записи про позичені Книги та відбувається оцінювання. Залежно від контексту серед інших обов'язків може бути видача бібліотечних карток, підрахунок Читачів/Читачок, роздача опитувальних анкет та інші адміністративні функції.

Бібліотекарі/Бібліотекарки так само мають виконувати важливу роз'яснювальну функцію – вони допомагають Читачам/Читачкам зрозуміти концепцію, знайти відповідну Книгу та дотримуватися правил бібліотеки. Під час заходу до Бібліотекарів/Бібліотекарки можуть звертатися представники засобів масової інформації, тому їм важливо мати відповідну й точну інформацію про організаторів/організаторок і тих, хто погодився прийняти захід у себе. Типова Жива бібліотека потребує принаймні двох Бібліотекарів/Бібліотекарки, котрі працюють одночасно й мають бути легко впізнаваними за футболками або значками.

Слушні поради від колишніх Бібліотекарів/Бібліотекаррок:

- Ознайомтесь зі змістом і цікавими фактами про Книги у вашій колекції до початку заходу.
- Будьте суворими в дотриманні правил бібліотеки та вимагайте цього від Читачів/Читачок і Книг.
- Точно документуйте всі позичені Книги.
- Складіть план роботи з Бібліотекарями/Бібліотекарками-колегами.
- Використовуйте вільний від роботи час, щоб збирати відгуки від Читачів/Читачок і Книг.
- Піклуйтесь про Книги та «фільтруйте» потенційно складних Читачів/Читачок (перескеровуючи їх до інших Книг, запрошуючи залишитися в приміщенні бібліотеки або даючи їм відповідний Словник).
- Ознайомтесь із середовищем навколо бібліотеки, щоб бути в змозі порекомендувати місця для читання поза приміщенням.

Персонал

Волонтерський персонал також має вирішальне значення для успіху Живої бібліотеки. Не слід очікувати, що сама собою Жива бібліотека заохочує Читачів/Читачок до участі. На кожному заході волонтерська та організаторська команди мають працювати різними способами, аби забезпечити активне читання Книг і можливість участі якомога більшої кількості людей.

Скільки б часу й зусиль організатори/організаторки не витратили на підготовку події, це не матиме значення, якщо вона не сприятиме розмовам у день чи в дні її проведення. Персонал – це люди, які організують і проводять події, тому Жива бібліотека не може проходити без персоналу.

Члени/членкині персоналу, окрім логістики та безпеки, зв'язків із засобами масової інформації, а також контактів зі стороною, що приймає захід, мають виконувати дві надзвичайно важливі ролі:

Координатори/координаторки Промоутери/промоутерки ¹

Здається, координатори/координаторки й промоутери/промоутерки виконують найскладнішу частину роботи. Вони відповідають за залучення потенційних учасників/учасниць та заохочення їх до ролі Читачів/Читачок. Вони мають бути майстрами/майстринями спілкування й добре володіти методологією. На великих заходах вони також могли би поширювати рекламні матеріали й допомагати в оцінюванні, роздаючи та збираючи анкети Читачів/Читачок.

Словники/Перекладачі/Усні перекладачі

Окремі Книги несуть відповідальність за забезпечення послуг перекладу іншою мовою або інших послуг, якщо Книга чи Читач/Читачка потребують допомоги через інвалідність або фізичний стан.

¹ Під час перекладу збережено слово англomовного походження. Будь ласка, ви можете використовувати зручні для вас синоніми, наприклад, провідник/провідниця

GEJ	GAY
Je poženščen?	He is feminised?
Veliko menjava partnerje?	He is promiscuous?
Ne sme imeti otrok?	He is not allowed to have children?
Polnooma razume ženske?	He understands women?
Ima smisel za lepoto in umetnost?	He has a sense for beauty and art?

КАТАЛОГ

Як було згадано, формування Каталогу й подальший набір Книг, які відповідають вашим цілям, є водночас найскладнішою, найделікатнішою та найважливішою частиною підготовки Живої бібліотеки. Розмір і вміст вашого Каталогу відрізняться залежно від середовища й можливостей вашої Живої бібліотеки.

Загальні рекомендації

Назви Книги мають стосуватися представницької групи людей, яким часто загрожують стереотипи, упередження та дискримінація. Організатори/організаторки несуть відповідальність за інтерпретацію цих рекомендацій у їхньому конкретному контексті з гарантією відповідності цінностям та місії Живої бібліотеки.

Каталог має бути достатньо великим, аби надати Читачам/Читачкам широкий вибір, водночас він не має перевищувати можливостей організаторів з огляду на достатність вільного місця та ресурсів, необхідних для залучення, знайомства й догляду за Книгами. З досвіду припускаємо, що Каталог має містити щонайменше двадцять книг, щоб зацікавити відвідувачів/відвідувачок, і обмежуватися максимум п'ятдесятьма книгами, аби його можна було контролювати.

Назви Книг необхідно супроводжувати описами, де детально висвітлюють деякі найрозповсюдженіші стереотипи й упередження. Необхідно зібрати Книги та обговорити назви, перш ніж прийняти щодо них остаточне рішення.

Назви Книг

У наведеному нижче списку подано деякі приклади вдалих назв Книг, які раніше використовували в Живих бібліотеках. Перелік не є вичерпним чи обов'язковим; він просто має на меті надихнути організаторів/організаторок на підбір влучних і відповідних назв до певного середовища, де облаштували Живу бібліотеку.

Активіст/активістка у сфері захисту прав тварин; Особа, що шукає притулку; Чорношкіра особа; Білявка; Людина з вадами зору; Людина, що звернулась до християнства; Людина з інвалідністю; Особа, що раніше вживала наркотичні речовини; Колишній неонацист/колишня неонацистка; Колишній в'язень/колишня ув'язнена; Фемініст/феміністка; Гомосексуал; Безпритульна особа; Єврей/єврейка; Лесбійка; Мусульманин/мусульманка; Священник; Працівник/працівниця поліції; Рабин; Безробітна особа.

Формування Каталогу

Формування Каталогу для Живої бібліотеки передбачає три основні кроки:

- прийняття рішення про критерії та склад колекції;
- підбір найбільш поширених стереотипів та упереджень щодо окремих назв;
- виготовлення фактичного Каталогу для Читачів/Читачок.

Критерії відбору примірників для колекції

Часто найкращим підходом до підбору колекції є мозковий штурм між організаторами/організаторками та потенційними експертами/експертками, яких організатори/організаторки можуть запросити. Мозковий штурм передбачає розміщення на фліпчарті переліку тих людей у вашій спільноті, яким можуть загрозувати стереотипи та упередження. Мета цього етапу – просто сформувати список на папері. Використовувати Каталоги, розроблені в іншому культурному контексті, без ретельного перегляду та адаптації не рекомендуємо. Як тільки ви склали список, починайте його скорочувати, усуваючи тих, стосовно яких вам не вдалось домовитись. Унаслідок цього процесу у вас буде короткий перелік, який у найкращому випадку налічуватиме від 20 до 50 Книг, аби відповідати масштабу вашої події, ресурсам і можливостям, доступним вам як організаторові/організаторці.

Також радимо під час формування остаточної версії Каталогу врахувати такі аспекти:

- Назви Книг мають бути стислими та зрозумілими. Стереотипи, упередження – а отже, і потенційні назви Книг – не надто складні, і вам слід прагнути простоти й доступності, щоб Читачам/Читачкам було легше орієнтуватися в Каталозі.
- Каталог має містити різноманітний масив Книг, аби залучити більшу кількість потенційних Читачів/Читачок. «Спеціалізована» Жива бібліотека, найімовірно, залучить обмежену кількість відвідувачів/відвідувачок і може втратити свою цікавість, виявившись занадто вузькою. Ви маєте прагнути різноманіття, а це означає, що слід залучити Книги з усіх сфер життя, а не складати Каталог, присвячений тільки етнічним меншинам або жінкам, котрі зазнали дискримінації.
- Одна з можливих обмежених інтерпретацій груп, які страждають від дискримінації, може ґрунтуватися на наявних законодавчих антидискримінаційних стандартах, таких як ті, що перелічені в Європейській конвенції із прав людини. У цьому випадку Книги можуть представляти релігійні, сексуальні чи етнічні меншини, як-от геїв чи лесбійок, мусульман/мусульманок чи ромів/ромок.
- Більш широка інтерпретація може стосуватися поширених у певній місцевості стереотипів щодо людей за їхньою зовнішністю, професією, споживчими звичками чи способом життя.
- У Каталозі також можуть бути представники й представниці таких професій, як учитель/вчителька чи соціальний працівник/соціальна працівниця, тобто ті, кого молодь часто сприймає через призму стереотипів.
- Жива бібліотека так само може ознайомити із субкультурами та спільнотами молодих людей, пропонуючи такі Книги, як Скейтбордист/Скейтбордистка, Художник/Художниця графіті тощо. Це надзвичайно цікаво для молоді, яка може мати упередження щодо представників/представниць субкультури, відмінної від їхньої.

Наостанок важливо підкреслити, що, з огляду на освітні принципи Живої бібліотеки, до Каталогу все-таки не рекомендуємо додавати Книги, які потенційно можуть пропагувати нездорову чи небезпечну поведінку (наприклад, Особа, що вживає наркотичні речовини, чи Футбольний хуліган / Футбольна хуліганка), морально та політично сумнівні погляди (як Неонацист/Неонацистка), або ті Книги, які можуть спробувати

використати можливість для просування власних інтересів, скажімо, Представники/ Представниці сект або Торгові агенти/агентки. З іншого боку, доцільно додавати Книги, які подолали залежність або успішно змінили негативну, руйнівну чи асоціально поведінку (наприклад, Колишній наркоман/Колишня наркоманка, Колишній грабіжник/Колишня грабіжниця або Колишній скінхед/Колишня скінхедка). У таких випадках найкраще набирати такі Книги, яких організатори/організаторки знають особисто або запрошують за рекомендаціями.

Розподіл стереотипів до назв Книг

Для кожної назви у вашому списку слід спробувати зібрати найпоширеніші стереотипи та упередження, пов'язані з ними. Перелік стереотипів та упереджень щодо кожної назви мають узгодити організатори, а потім його необхідно доопрацьовувати самим Книгам після їх залучення. Важливо, щоб Книги погоджувались із переліком стереотипів та упереджень, перелічених під їхніми назвами. Досвід показує, що під час брифінгу Книги часто пропонують суттєві зміни й доповнення.

Опрацьовуючи перелік стереотипів та упереджень, пов'язаних з кожною назвою, варто мати на увазі такі моменти:

- Читачі/читачки зазвичай швидко переглядають Каталог, тому мова не має бути складною або надто технічною.
- Прості прикметники – найкращий спосіб сформулювати грубі упередження («брудний», «ледачий», «небезпечний» тощо), але за необхідності вам також варто розглянути можливість додавання коротких фраз (скажімо, формулювання «не здатний знайти нормальної роботи» легше зрозуміти, ніж «безробітний»).
- Сленг може стати в нагоді, але уникайте нецензурної лексики.
- В описі Книги намагайтеся дати не менше чотирьох і не більше семи прикметників/висловлювань.

- Ви можете перефразувати стереотипи/упередження в запитання замість висловлювань (наприклад, «Феміністка: ненавидить чоловіків?» проти «Феміністка: ненавидить чоловіків»). Цей підхід має кращий ефект, адже він не підтверджує певного стереотипу чи упередження, а заохочує ставити ці запитання безпосередньо Книгам, дозволяючи їм спростувати неявне твердження.

Формування Каталогу

Фізичний каталог Живої бібліотеки є основним інструментом залучення потенційних Читачів/Читачок у тому разі, коли вони виявлять достатній інтерес, аби підійти до Бібліотеки та поміркувати, яку Книгу вони б хотіли взяти. Найчастіше це основа для вибору певної Книги, і тому Каталог має бути візуально привабливим, зручним і легким для перегляду, написаним чіткою й лаконічною мовою і, що не менш важливо, міцним, аби витримати інтенсивне користування впродовж одного або кількох днів проведення Живої Бібліотеки.

Наводимо кілька практичних порад щодо Каталогу:

- На масштабних заходах багато людей будуть переглядати каталог без того, щоб стати Читачами/Читачками. Використовуйте стійкі до пилу, бруду, дощу матеріали, які можна швидко привести до ладу після насиченого дня.
- Папки на кільцях слугують ідеальною обкладинкою для Каталогу, оскільки дозволяють легко змінювати й доповнювати колекцію (адже вона може змінитися в ході багатоденної події).
- Робіть один аркуш А4 на одну Книгу. Аби Каталог прослужив довше, використовуйте спеціальний прозорий «файлик» або заламініуйте сторінки.
- Назви Книг оформіть великими жирними літерами, щоб їх було добре видно.

- Створіть кілька примірників Каталогу (три – чотири для великого заходу). Цілком вірогідно, що люди «підтягуватимуться» активніше, коли бачитимуть, як інші його гортають. Зробіть достатньо Каталогів, щоб пропонувати відвідувачам/відвідувачкам, – так ніхто не втратить інтересу, стоячи в черзі для його перегляду.
- Також візьміть до уваги можливість створення багатомовних Каталогів для таких подій, як фестивалі, де ваша потенційна читацька публіка є багатонаціональною.
- Якщо у вас є Книги, які розмовляють ще якимись іноземними мовами, додайте їх на сторінки вашого Каталогу.
- Якщо у вас є Словники, вам слід долучити перелік наявних мов до Каталогу.

Розділ 3:

Жива бібліотека на практиці

ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ

Жива бібліотека – це проєкт, який вимагає ретельної організації та гарного вміння делегувати повноваження. До важливих аспектів, що впливають на обсяг роботи, входять:

- розмір Бібліотеки та кількість залучених Книг;
- тривалість заходу та години роботи;
- ступінь і характер підтримки з боку сторони, що приймає захід;
- наявний бюджет на просування й рекламні матеріали.

Загалом планування, підготовку та реалізацію Живої бібліотеки можна розділити на три основні напрямки:

- 1. Бюджет, місце та умови проведення подій**
- 2. Підготовка контенту та організація роботи бібліотеки**
- 3. Матеріали, просування та оцінка**

На наступних сторінках, де описано три основні сфери роботи у формі плану, ми пропонуємо детальний набір інструментів реалізації Живої бібліотеки для організаторів, аби їм було легше застосувати методологію на практиці.

БЮДЖЕТ, МІСЦЕ ТА УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ПОДІЙ

Бюджет

Вартість проведення Живої бібліотеки може сильно відрізнятись залежно від тривалості, кількості залучених Книг або характеру місця проведення.

Скільки коштуватиме ваша подія чи проєкт? Для передбачення бюджету вашого заходу потрібно спланувати будь-які потенційні витрати, пов'язані з різними складниками Живої бібліотеки, як-от:

Місце проведення події

Чи треба взагалі платити за обране місце? Якщо так, то скільки?

- Чи стягується платня за користування цим місцем?
- Чи потрібне страхування?
- Якщо обране середовище – фестиваль, чи входять столи й стільці в загальну вартість? Чи їх треба орендувати окремо? Чи будуть потрібні вхідні квитки для вашої команди?
- Скільки часу знадобиться на організацію?

Люди

Чи будуть якісь витрати, пов'язані з людьми?

- Чи доведеться платити добові за Книги та персонал?
- Чи потрібно забезпечити транспорт для Книг і персоналу?
- Скільки людей потрібно перевезти?
- Скільки коштуватимуть напої для вашої команди?
- Скільки часу потрібно на організацію людей?

Матеріали

Скільки коштуватимуть матеріали для заходу?

- Скільки футболок знадобиться для Книг і персоналу?
- Скільки знадобиться банерів/постерів/флаєрів? Чи потрібні якісь інші розпізнавальні атрибути? Скільки ці атрибути коштуватимуть?

- Чи є у вас доступ до принтера, щоб надрукувати матеріали, такі як Каталог та Бібліотечні картки?
- Скільки часу знадобиться для підготовки матеріалів заходу?

Реклама та просування

Скільки коштуватимуть рекламні матеріали? Що вам для них потрібно?

- Скільки постерів/флаєрів вам знадобиться?
- Чи плануєте робити рекламу в журналах, газетах або на радіо? Скільки це коштуватиме?
- Скільки часу знадобиться на просування події?

Оцінка

Чи потрібні якісь кошти для оцінювання та підготовки анкет?

- Скільки бланків знадобиться?
- Скільки Книг ви будете залучати?
- Скільки ви хочете залучити Читачів/Читачок?
- Скільки часу потрібно для оцінювання відгуків?

Якщо ви готуєтесь до вашого першого заходу Живої бібліотеки, варто пам'ятати, що вам доведеться витратити багато часу й сил (а зрештою, і грошей) на пошук і залучення Книг, партнерів/партнерок, на вибір місця проведення та стендів для забезпечення видимості й на матеріальне забезпечення. Однак більшість із цих початкових інвестицій слугуватимуть вашій організації впродовж багатьох років. Отже, витрати на подальші Живі бібліотеки, імовірно, будуть значно нижчими, ніж початкові.

Місце та умови проведення події

Вибір належного місця для Живої бібліотеки, яку ви поступово будете організовувати, відіграє важливу роль. Місце безпосередньо впливає на кількість Книг і чисельність персоналу, який ви будете залучати, на обсяг реклами та інформаційної підтримки,

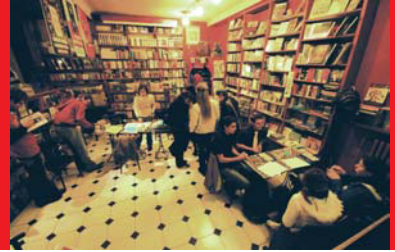
який вам знадобиться, на години роботи вашого заходу та кількість потенційних Читачів/Читачок.

А тепер саме час повернутися до переліку потенційних місць і проаналізувати кожне з них за такими критеріями:

- контекст вашого заходу чи проекту;
- локація проведення події;
- доступний простір;
- забезпечення комфортних умов на місці;
- витрати, яких ви ще можете зазнати;
- кількість читачів/читачок, яких ви потенційно можете залучити;
- години роботи Живої бібліотеки.

Приклад такого типу аналізу наведено нижче:

Місце проведення події	Контекст	Місце розташування	Простір	Забезпечення комфортних умов	Витрати, пов'язані з місцем проведення події	Можливості для Читачів/ Читачок	Години роботи
Громадська бібліотека	Окремий	Центральне місце	Достатній простір	Туалети, столи, стільці. Легкий доступ	Немає	Високі	Удень. Цілий тиждень
Громадська будівля (міська адміністрація)	Окремий	Центральне місце	Обмежений простір	Туалети, столи, стільці. Легкий доступ	Немає	Менше відвідувачів/ відвідувачок (знадобиться менше реклами)	Удень. Цілий тиждень, окрім неділі
Школа	Звичайний	Околиці	Достатній простір	Туалети, столи, стільці. Легкий доступ	Немає	Студенти/ студентки, учні/учениці або батьки на День відкриття	Удень. Цілий день на вихідні
Фестиваль	У межах програми	Фестиваль	Менше місця	Потрібно забезпечити легкий доступ	Вхідний квиток на фестиваль	Високі, але є конкуренція з іншими заходами	Відповідно до режиму роботи фестивалю

Контекст

Упевніться, що обране місце відповідає вашій Живій бібліотеці. Для цього варто подивитися на контекст, у якому відбуватиметься Жива бібліотека:

- Чи буде ваша Жива бібліотека частиною масштабного заходу чи ви плануєте організувати її як окрему подію?
- У яку пору року відбудеться ваша подія? Буде жарко, холодно чи дощитиме? Чи підходить ваше місце для обраної пори року?
- Чи вплине вибір місця на час початку й закінчення вашої Живої бібліотеки?

Місце розташування

Якщо ваша Жива бібліотека є частиною масштабної події, вибір місця може бути поза вашим контролем. Якщо ваша Жива бібліотека є окремим заходом, вам потрібно буде розглянути найкращий варіант місця з усіх доступних.

- Ви працюєте в межах певної громади чи регіону? Якщо так, то чи є обране місце придатним для спільноти?
- Чи вдасться вам залучити велику кількість відвідувачів/відвідувачок?
- Чи легко дістатися до обраного місця?
- Чи будуть Книги та Читачі/Читачки мати змогу поговорити в комфортній і безпечній обстановці?
- На фестивалях: чи близькість вашої Бібліотеки до сцен і танцювальних майданчиків дозволяє належно проводити бесіди?

Якщо ви плануєте працювати з певною спільнотою чи в певній сфері, то, імовірно, захочете провести консультацію з Книгами та потенційними Читачами/Читачками й розташуватися в місці, де всім буде комфортно.

Простір

Рішення, які ви приймаєте щодо контексту та місця розташування вашої Живої бібліотеки, мають відповідати просторові, який вам знадобиться. Можливо, вам доведеться вдатися до компромісного рішення: наприклад, розташування може мати

ключове значення для досягнення ваших цілей, тому доведеться адаптувати ваші плани, щоб якнайкраще використати наявний простір.

Забезпечення комфортних умов

Організатори/організаторки мають урахувати доступність і зручність таких об'єктів, як душ, вбиральня тощо на місці проведення події.

- Чи легко дістатись до певного об'єкта для всіх охочих узяти участь у заході?
- Чи можна замовити напої на місці? Чи все ж доведеться взяти їх із собою?
- Чи є безпосередньо на місці проведення заходу стільці, столи й матеріали, необхідні для проведення заходу? Чи їх потрібно буде везти самим?
- Чи є на місці вбиральні?
- Чи є місця, де можна помолитися?

ПІДГОТОВКА ЗМІСТУ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ

Для нових організаторів залучення Книг може стати справжнім викликом і змусити неабияк хвилюватися. Насправді це звичайне питання – де і як ви шукатимете Книги. І як тільки ви їх знайшли, цілком нормально хвилюватись щодо того, чи підходять вони для Живої бібліотеки й чи принесе вона для них позитивний досвід. Адже без Книг немає Живої бібліотеки.

Якщо ви організовуєте захід уперше, у вас можуть виникнути занепокоєння щодо того, як ви будете набирати персонал. Незважаючи на невелику кількість людей в організаційній групі, ваш захід може потребувати більшої команди персоналу, особливо якщо у вас багато Книг (скажімо, понад 15). Вам потрібно забезпечити належне навчання і для Книг, і для волонтерів/волонтерок, аби вони були здатні впевнено проводити подію, яку ви так довго планували.

Залучення Книг

Наразі ви маєте чітко розуміти методологію, що стоїть за Живою бібліотекою, та список усіх назв Книг, які ви хотіли б додати. Ці ідеї та підготовка значно полегшать пошук Книг. Складений список потенційних Книг означає, що ви вже знаєте про той досвід, який буде їм потрібен. Насправді у вас уже могло бути на прикметі кілька людей, котрі б підійшли для участі в заході, однак на цьому етапі ми радимо знайти партнерські організації або контакти/осіб, які можуть допомогти вам набрати найбільш придатні живі Книги.

Доречним може бути використання досвіду професіоналів/професіоналок, що працюють із людьми, яких ви шукаєте. Наприклад, якщо ви хочете боротися проти упереджень стосовно молодих людей, можете звернутися до спеціаліста/спеціалістки в справах молоді, який/яка допоможе вам у просуванні Живої бібліотеки серед молоді й, імовірно, запропонує контакти з людьми, які мають належні навички та досвід, щоб узяти на себе роль Книги.

Тому, використовуючи сформований власними силами перелік потенційних Книг, подумайте про те, які агентства, організації, окремі особи чи громадські організації можуть допомогти вам знайти цих людей – дійсно, у багатьох випадках працівники/

працівниці чи волонтери/волонтерки цих організацій будуть готові з радістю взяти участь у вашій події як Книги. Знову ж таки ви несеєте відповідальність за роз'яснення та розповсюдження методології Живої бібліотеки цим партнерам/партнеркам, щоб вони, своєю чергою, могли доступно й точно донести її їхнім клієнтам.

Щойно обраним для вашої події потенційним Книгам необхідно заповнити реєстраційну форму, а людина з вашої команди має зустрітися з ними, щоб оцінити їхню придатність. Якщо ви впевнені, що вони підходять, маєте запросити їх на навчальний день до офіційного початку вашого заходу.

Якщо з якихось причин у вас є сумніви щодо придатності Книги, вам доведеться поговорити з ним чи з нею, щоб пояснити ваше рішення. Імовірно, ви все-таки захочете запропонувати цій людині можливість долучитися до події в інший спосіб – як членові/членціні персоналу або Читачеві/Читачці. Можливо, ця особа не підходила лише на той момент, зате стане придатною в майбутньому, і в цьому випадку ви можете залишити її в проєкті.

Залучення персоналу

Найкраще місце для пошуку персоналу – це ваша власна або партнерська організація. Добре, якщо у вас уже є потенційні кандидати/кандидатки й ви зможете повністю набрати персонал для події з-поміж ваших колег. Однак це не завжди можливо, тому, напевне, вам доведеться звернутися за волонтерською допомогою. Хорошим місцем для початку пошуків є ваш місцевий координаційний волонтерський центр. Найімовірніше, вони вже мають мережу волонтерів/волонтерок, яких ви могли б залучити, а також можуть зв'язатися з іншими агентствами, які на постійній основі співпрацюють з такими особами. Вони також можуть стати партнерами/партнерками й надалі підтримувати ваш проєкт.

Варто попросити обрані організації та агентства посприяти вам у залученні Книг, особливо якщо вони можуть допомогти з волонтерською командою. Тут є багато переваг: ви знаєте, що вони розуміють мету Живої бібліотеки й чому вони залучені до неї, і вони мають налагоджені стосунки з Книгами, яких допомогли вам набрати. Навички та знання, які вони принесуть, можуть стати в нагоді, якщо Книга потребує додаткової підтримки.

З іншого боку, можливо, доведеться рекламувати захід потенційним волонтерам/волонтеркам. Окрім того, що це доволі складна й трудомістка робота, вона також може потребувати деяких витрат.

Незалежно від того, звідки ви залучаєте вашу команду, саме ви як організатор/ організаторка несете відповідальність за навчання цієї команди та управління нею. Можливо, ви захочете делегувати керування командою персоналу керівникові/керівниці групи, однак тоді ви маєте тримати контакт із цією особою, аби команда почувалася впевнено й була готова до проведення заходу. Уся відповідальність за команду персоналу лежить на головному організаторові / головній організаторці.

Брифінг для Книг і персоналу

Наполегливо рекомендуємо провести загальний брифінг із залученими Книгами та персоналом. Хоча Книги, Бібліотекарі/Бібліотекарки й допоміжний персонал отримують необхідну інформацію вже під час процесу набору, така зустріч допоможе вирішити відкриті питання, усунути можливі хвилювання та побоювання, а також поставити Живу Бібліотеку в контекст організаторів. Зустріч буде важлива насамперед для Книг, але за можливості Бібліотекарі/Бібліотекарки й допоміжний персонал також мають бути присутніми.

Тихе місце, як-от велика зала для засідань, – найкращий варіант, щоб зробити ваш брифінг комфортним, змістовним і конструктивним. Зустріч має бути запланована на другу половину дня або на вихідні, щоб більшість із тих, хто бере участь у проєкті на добровільних засадах, мала змогу прийти. Брифінг має тривати менше ніж дві години та сприяти дискусії за принципом круглого столу.

Нижче подаємо зразок порядку денного на такому брифінгу

Брифінг

- Привітання учасників/учасниць
- Знайомство з організаторами/організаторками, Бібліотекарями/Бібліотекарками, персоналом та Книгами (ім'я, назва Книги, асоціація – за можливості)
- Огляд концепції, цілей і методології Живої бібліотеки
 - Чому її організують?
 - Які її конкретні завдання?
 - Як це виглядатиме на практиці?
 - Які очікування учасників/учасниць?
 - Загальні питання
- Роль Книги
 - Роль та обов'язки Книг
 - Каталог
 - Роз'яснення правил Бібліотеки
 - Робочі години
 - Питання, що стосуються ролей
- Роз'яснення інфраструктури та функціонування Живої бібліотеки
 - Надання учасникам/учасницям усіх відповідних інформаційних документів (правил для Читачів/Читачок, завдань для Книг, PR-матеріалів)
 - Можливість для кожної Книги переглянути та перевірити власну сторінку в Каталозі
 - Узгодження робочого часу та запланованої відвідуваності окремих Книг
- Напої, неформальна бесіда всіх учасників

МАТЕРІАЛИ, ПРОСУВАННЯ ТА ОЦІНКА

Матеріали

Однією з багатьох переваг організації Живої бібліотеки є те, що вона може мати успіх лише з невеликою кількістю матеріалів. Водночас, якщо у вас є достатні кошти, ви можете створити круту, стилізовану й фірмову подію, яка додасть проектowi візуального ефекту.

Кожна Жива бібліотека потребує якихось основних ресурсів, однакових для кожного середовища, і це матеріали, на яких ми зараз зосередимось. Перелік додаткових матеріалів наведено в кінці цього розділу.

На кожній події мають бути три основні пункти: Стіл видачі, Читальна зала та Книжкові полиці.

Стіл видачі

Це точка контакту з відвідувачами/відвідувачками та центральна точка вашої Живої бібліотеки. Саме тут Книжки видають Читачам/Читачкам.

Читальна зала

Просто кажучи, тут проходять бесіди.

Книжкова полиця

Це зона, де Книжки будуть чекати, поки їх візьмуть, або де вони можуть відпочити.

Матеріали на Столі видачі

На Столі видачі вам знадобиться кілька таблиць для впорядкування матеріалу – вони дозволять вести облік кількості відвідувачів/відвідувачок та взятих Книг, зберігати бібліотечні картки й відображати матеріали, що стосуються методології Живої бібліотеки (зразки таких матеріалів наведено в Розділі 4 цього посібника).

Вам також потрібно дати Читачам/Читачкам можливість бачити, хто є у вашій Живій бібліотеці, тому варто спробувати створити спеціальну Дошку наявності, де відобразатимуться назви всіх Книг. Можливо, вам захочеться зробити її інтерактивною – з ламінованими повзунками, які можна перемістити з поділки «Доступно» на «Недоступно» або «Триває бесіда».

Крім того, варто зробити великий банер, який ви можете виставити поза Бібліотекою, аби привернути увагу потенційних Читачів/Читачок. Для цього доцільно використати логотип Живіої бібліотеки або створити його власноруч відповідною мовою. У кожному разі брендинг дуже важливий, і ви маєте забезпечити впізнавану та привабливу візуальну ідентичність вашої події.

До орієнтовного складу Столу видачі можуть входити:

1. Дошка наявності

Тут Читачі/Читачки матимуть змогу побачити, які Книги можна взяти, а які – ні. Персонал за столом видачі відповідає за оновлення інформації на цій Дошці.

2. Інформаційна дошка

Тут відображено час роботи й наведено інформацію про концепцію Живіої бібліотеки.

3. Брендуння

Ця практика гарно зарекомендувала себе. Брендунг допомагає просувати саму концепцію й може стати в нагоді, якщо ви плануєте цілу програму заходів.

4. Додатковий інформаційний пункт

Тут Читачі/Читачки можуть отримати додаткову інформацію про проблеми, які вирішує ваша Жива бібліотека, або про організації, які підтримують цю подію.

Читальна зала

Вам варто забезпечити достатній простір для проведення бесід, і середовище, у якому відбувається подія, може значно на це вплинути.

На більшості заходів ви маєте забезпечити достатню кількість місць для розмов. Стільці можна розташувати по два так, щоб вони стояли один напроти одного. Крім того, у вас можуть бути лавки та столи, де Книги й Читачі/Читачки матимуть змогу поспілкуватися групою.

Якщо ваша подія відбувається на фестивалі (за умови гарної погоди), деякі бесіди можуть проходити неподалік від вашого місця розташування, а Читач/Читачка разом із Книгою сидіти на траві або під деревом – десь подалі від основного столу. Однак бажано врахувати, що на випадок несприятливої погоди всі розмови проводитимуться в наметі, тоді вам необхідно забезпечити достатню кількість місць для сидіння.

Книжкова полиця

На Книжковій полиці вам знадобляться сидячі місця для Книг і, напевно, невеликий столик для закусок, матеріалів для читання, настільних ігор чи будь-яких інших речей, що допоможуть Книгам розслабитися й провести час між двома бесідами.

Футболки та інші розпізнавальні знаки

У межах майже кожної Живої бібліотеки, що їх проводили у світі, було інвестовано кошти у формений одяг, щоб легше розпізнати Книги. Людина, одягнена у футболку з написом «КНИГА» на грудях або спині, не тільки додає інтриги, яку створює сама подія, а й дає Книгам упевненість і допомагає персоналу визначити, де вони є.

Додаткові матеріали

Існують інші матеріали, необов'язкові для використання, але такі, що можуть привернути увагу більшої кількості людей. Одним із таких доповнень може бути окреме місце для виставлення оцінки. Така практика – не просто завдання для Читачів/Читачок, які прочитали ту чи ту Книгу, вона буде корисною для загальної оцінки всього досвіду Живої бібліотеки.

Інша річ, на яку слід звернути увагу, – це демонстрація досвіду з попередніх подій. Сюди можна віднести відгуки Книг та Читачів/Читачок, до того ж за потреби їх можна зробити анонімними. Це гарний шанс дати Читачам/Читачкам і новим потенційним Книгам зрозуміти, чого прагне Жива бібліотека та який імовірний досвід на них чекає. Такий метод може надихнути людей узяти участь у події, оскільки вони побачать, що інші мали позитивний досвід.

Урешті-решт варто подумати, які додаткові рекламні матеріали ви можете мати або хотіли б мати. Це можуть бути листівки, що рекламують вашу наступну подію, буклети, які рекламують концепцію, містять інформацію про те, як стати Книгою, контактну інформацію організаторів/організаторок та інформацію про глобальний проєкт Живої бібліотеки. До того ж ви може придбати додаткові банери з гаслами «Не судіть за обкладинкою», «Візьміть живу Книгу», або «Тут читають людей». Це гарна ідея, тому що вона може дати потенційним читачам/читачкам уявлення про те, чим є Жива бібліотека. Банер із написом «Тут читають людей» може заінтригувати потенційних відвідувачів/відвідувачок настільки, що вони підйдуть поцікавитися, що тут відбувається.

“გადალახე ბარიერები,
დაძლიე შენი ცრურწმენები”

Реклама та просування

Організаторам/організаторкам слід відразу розпочати кампанію просування Живої бібліотеки, щойно вони зобов'язалися її провести. У цьому випадку необхідно точно визначити, як, де та кому ви збираєтеся рекламувати вашу подію. Рекламну кампанію краще розпочати безпосередньо після того, як ви вирішили, коли (день та час) і де буде відбуватися захід.

У багатьох організаціях є призначені працівники/працівниці, як-от PR-менеджери/PR-менеджерки, пресекретарі/пресекретарки, команди зі зв'язків із громадськістю або люди зі схожими ролями. У такому разі для вашої організації чи то місця проведення заходу або фестивалю, частиною якого ви є, потрібно якомога швидше зв'язатися з цією людиною або командою. Вони матимуть налагоджені контакти з місцевими чи національними ЗМІ, готові стратегії просування та знатимуть принципи маркетингу.

Ваша робота як організатора/організаторки полягає в тому, щоб доступно доносити всі деталі події, тому намагайтеся надати чітку інформацію про неї та ширший проєкт Живої бібліотеки. Можливо, цим людям буде корисно ознайомитися з набором інструментів просування Живої бібліотеки, оскільки це дасть їм уявлення про її методологію та те, як вона насправді працює.

Якщо у вас немає доступу до особи чи команди, яка спеціалізується на просуванні, ви можете знову звернутися до плану ваших завдань. Тепер цей текст можна змінити та адаптувати для популяризації події серед потенційних Книг, Читачів/Читачок та персоналу або використати як пресреліз на афішах, листівках й інформаційних матеріалах. Не копіюйте того самого тексту слово в слово, а адапуйте його до вашої аудиторії, наприклад, просування Живої бібліотеки серед потенційних Книг вимагатиме дещо іншого підходу, ніж реклама події для громадськості, а використовувана мова відрізнятиметься.

Наступний крок – це зв'язатися з місцевими газетами, радіо- та телекомпаніями й повідомити їм про ваш захід. Надання можливості для опитування Книг виявилось гарним способом оголошення події, оскільки воно розкриває людський інтерес з іншого боку й дає Книгам відчувати, що відбувається справді їхня подія, де вони мають значення.

„Daß irgendein Mensch auf Erden ohne Vorurteil sein könne, ist das größte Vorurteil.“ *

Рекламуючи Живу бібліотеку в ЗМІ, важливо дати чітке та змістовне повідомлення про її концепцію й те, яку роль вона відіграватиме для вашої громади. Якщо ви цього не зробите, уся ваша тяжка праця піде нанівець і впадеться всього в кілька секунд на радіо або в три рядки в газеті. Пам'ятайте, що Жива бібліотека має на меті лише боротьбу з упередженнями та сприяння толерантності.

Також варто рекламувати вашу подію в інших потенційних для її проведення місцях. Деякі місця є доволі вигідними та привабливими для проведення заходу, особливо коли відомо, що це приверне увагу ЗМІ або залучить велику кількість відвідувачів/відвідувачок. Це є потенційною перевагою для вас як організатора/організаторки й може знадобитися під час ведення переговорів, однак ви не мусите ризикувати Живою бібліотекою заради гарного місця.

Просування Живої бібліотеки серед потенційних партнерів/партнерок є, мабуть, найважливішим моментом, якому необхідно приділяти належну увагу. Партнери/партнерки мають можливість допомогти вам обрати та закріпити за собою місце, залучити Книжки, персонал і Читачів/Читачок, забезпечити фінансування, просувати захід у своїх мережах та оцінити його в подальших обговореннях. Можливо, вам доведеться попрацювати над презентацією або коротким сценарієм, які можна використати для залучення потенційних партнерів/партнерок до вашого проєкту, а також бути готовим повторити їх багато разів! У ході підготовки та роботи ви познайомитеся з багатьма людьми й організаціями, і через деякий час презентація Живої бібліотеки стане повсякденною справою.

Однак подбайте про те, щоб не оминати увагою методології. Партнери/партнерки можуть захотіти побачити деякі переваги для власної організації, а також виявити бажання змінити або адаптувати Живу бібліотеку, аби зробити свій внесок. Але в такому разі вам не по дорозі. Варто працювати лише з тими партнерами/партнерками, які зможуть повністю прийняти та підтримати методологію.

Це може означати, що деякі потенційні партнери/партнерки спочатку залишаються осторонь, допоки ви не запросите їх на захід, аби вони на власні очі побачили переваги та захотіли підтримати майбутні події чи проєкти.

Для більшості організацій найефективнішим і найвигіднішим способом просування Живої бібліотеки буде власний вебсайт та/або різні соціальні мережі, такі як «Facebook» чи «Twitter». Ці канали пропонують практично безкоштовний і необмежений простір для реклами вашого заходу, а також можуть стати платформою для взаємодії з вашою потенційною аудиторією до, під час та після події. Такі інструменти все частіше витісняють традиційні засоби масової інформації, і їх популярність серед молоді – однієї з ключових аудиторій Живої бібліотеки – означає, що їх варто активно використовувати для просування вашого заходу.

Організаторам/організаторкам слід розглянути можливість створення так званих «мікросайтів» на вебсайтах своїх організацій, цілком зосередившись на Живій бібліотеці. Крім того, організатори/організаторки можуть створити подію у «Facebook» (у профілі їхньої організації) та зробити відповідні новинні стрічки у «Twitter», на додаток до наявної реклами Живої бібліотеки на цих платформах. Такі кроки дозволять охопити загальну аудиторію, яка дійсно зацікавлена в Живій бібліотеці.

Оцінка

Критерії, бали та методологію оцінювання мають визначати організатори/організаторки під час підготовчого процесу. Для того щоб отримати достатній матеріал для оцінки, важливо визначити критерії та процедуру оцінювання ще на початку планування.

Оцінка слугує двом основним цілям у контексті Живої бібліотеки:

- Оцінка події стосовно виконання вимірних завдань, які було визначено на початку етапу планування.
- Оцінка досвіду організаторів/організаторок, Бібліотекарів/Бібліотекарок та Книг з метою відображення спільного досвіду та вдосконалення процесу планування й реалізації і, цілком можливо, самої методології майбутніх заходів.

Збір кількісних показників

Скільки Читачів/Читачок, скільки взятих Книг, скільки годин читання? Які Книги були найпопулярнішими, а які користувалися меншим попитом?

Відповіді на ці запитання дають вам загальну картину роботи та успіху Живої бібліотеки. Збір цих даних порівняно простий і водночас є важливим завданням для Бібліотекарів/Бібліотекарок. Вони мають вести облік кожної взятої Книги в списку із зазначенням її назви, часу взяття та повернення, а також указувати нових Читачів, якщо вони взяли Книгу вперше. На основі зібраних даних можна створити просту статистику майже відразу після завершення заходу.

Скільки людей зацікавилися подією, але не стали Читачами/Читачками?

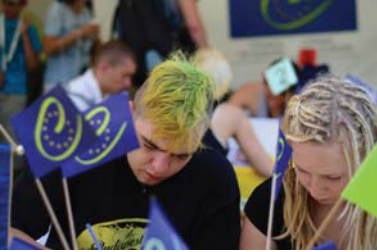
Записувати такі дані іноді виявляється складним завданням, але Бібліотекарі/Бібліотекарки можуть швидко робити прості, орієнтовні списки зі спеціальними мітками.

Висвітлення в ЗМІ

Тут маємо справу зі збором газетних статей, теле- та радіорепортажів, які висвітлюють вашу подію або просто посилаються на неї.

Відгуки в соціальних мережах

Вподобайки у «Facebook» або підписники в спеціальній стрічці «Twitter» – це не тільки нові, а й цікаві та насамперед реальні джерела інформації про вплив і популярність вашої Живої бібліотеки.

Збір якісних даних

Анкети

З огляду на велику кількість людей, які беруть участь у Живій бібліотеці, доцільно розробити анкети, адже з ними легко працювати, а також вони є адекватним засобом збору даних. Їх слід підготувати до події та роздавати Книгам і Читачам/Читачкам під час її проведення, аби забезпечити хороший коефіцієнт віддачі. Було б ідеально, якщо б ви склали різні анкети для кожної групи й не збирали особистих даних.

Що стосується Книг, то вони зазвичай радіють і прагнуть поділитися власним досвідом та проаналізувати його в письмовій формі. Відповідні анкети необхідно роздати їм до події та зібрати до визначеного терміну. Відповіді Книг можна зібрати й узагальнити, щоб майбутні Книги могли з ними ознайомитися. Відгуки від Книг і від Читачів/Читачок має ретельно переглянути команда організаторів/організаторок для пошуку влучних ідей стосовно вдосконалень або змін у майбутніх заходах.

Зразки анкет

В останньому розділі цієї публікації ви знайдете два зразки анкет: одна для Читачів/Читачок, інша – для Книг. Оскільки це лише зразки, ви можете сміливо змінювати їх так, як вважаєте за потрібне, щоб зібрати найбільш актуальну інформацію про конкретну подію, однак важливо, щоб анкети Читачів/Читачок були короткими і їх можна було заповнити за кілька хвилин. Обов'язок Бібліотекарів/Бібліотекарок – роздавати та збирати анкети. Вони також мають інформувати Читачів/Читачок про те, що анкети призначені лише для внутрішнього оцінювання, що не вимагає від Читачів/Читачок надання будь-яких персональних даних.

Підсумкові зустрічі

Під час заходу часто відбуваються підсумкові зустрічі; багато команд вважають за потрібне підбивати підсумки наприкінці дня. Більш ретельне оцінювання та підбиття підсумків, що стосуються Книг, Бібліотекарів/Бібліотекарок та волонтерської команди, має відбутися через кілька днів або й кілька тижнів після події. На таку зустріч буде доречно запросити інших партнерів, наприклад, громадські організації, які надали Книги, а також тих, хто приймав захід.

“გადალახე ბარიერები,
დაძლიე შენი ცრუნებები”

“გადალახე ბარიერები,
დაძლიე შენი ცრუნებები”

Living Library 2011

22 ოქტომბერი, 14.00ს.
ვაჟის პარკი, თბილისი

Living Library 2011

22 ოქტომბერი, 14.00ს.
ვაჟის პარკი, თბილისი

თანამშრომლობით

თანამშრომლობით

Розділ 4:

Матеріали та ресурси

ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИДИМОСТІ

Плакат Живих бібліотек Австралії, які є партнерським проєктом Міської ради Лісмора й Департаменту імміграції та громадянства

Відвідайте ЖИВУ бібліотеку й візьміть упередження із собою...

Щодня люди стикаються з упередженнями. А в ЖИВІЙ бібліотеці таку людину ви можете «взяти з собою». Поговоріть з готом/готкою, познайомтесь із біженцем/біженкою або випийте чаю з колишнім учасником / колишньою учасницею банди.

**Приходьте у
неділю, 20 квітня від 12:00 до 16:00
Swiss Cottage Central Library**

Авеню-Роуд, 68, Лондон, NWS ЗНА. Для довідок: тел. 020 7974 6522
www.camden.gov.uk/swisscottagelibrary

Метро: Swiss Cottage (Jubilee) Автобус: C11, 13, 31, 46, 82. 113, 187, 268

У Живій бібліотеці Книги — це люди. Полиці повні людей, котрі часто страждають від стереотипів. У Живій бібліотеці ви можете взяти своє найжахливіше упередження із собою — варто лише погортати Каталог!

Оголошення Живої бібліотеки,
організованої у Swiss Cottage Library в Лондоні, Сполучене Королівство

ENAKI V RAZLIČNOSTI

www.razlicnost.si

V ŽIVA V KNJIZNICA

26. maj in 6. – 8. julij 2007
Prešernov trg, Ljubljana

Ne sodi knjige po platnicah!

PROJEKT SO PODPRUJE

ORGANIZATORJI

Постер Живої бібліотеки, організованої 2007 року в Любляні, Словенія

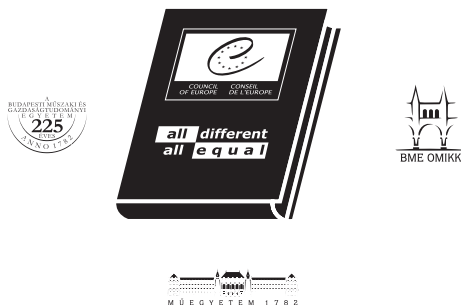
Банери, які використовували під час Живих бібліотек, організованих Європейським молодіжним центром у Будапешті, на фестивалі «Sziget» та інших заходах в Угорщині

living library
BOOK/KÖNYV
ÉLŐ KÖNYVTÁR

living library
CREW
ÉLŐ KÖNYVTÁR

living library
READER/OLVASÓ
ÉLŐ KÖNYVTÁR

don't judge a book by its cover

nézz a borító mögé!

Дизайн футболок для Книг, персоналу та Читачів/Читачок, які використовували Європейський молодіжний центр у Будапешті під час його Живих бібліотек, організованих на фестивалі «Sziget» та в межах інших заходів в Угорщині

Library Card **LIVINGlibrary**
Takeout a prejudice

Name

City

Age Country

Бібліотечна **ЖИВА бібліотека**
Упередження з

Ім'я

Місто

Вік Країна

Book title Date

Book title Date

Book title Date

Book title Date

Назва Дата

Назва Дата

Назва Дата

Назва Дата

Читацький квиток із Живої бібліотеки, проведеної в Сполученому Королівстві

Переклад

 ÉLŐ KÖNYVTÁR
LIVING LIBRARY
Open Day 9 June

Név/Name: _____

OLVASÓJEGY
READER'S PASS

Kölcsönzött könyvek
Book loans

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

 ÉLŐ KÖNYVTÁR
ЖИВА БІБЛІОТЕКА
День відкриття - 9 червня

Ім'я: _____

ЧИТАЦЬКИЙ КВИТОК

Узяті Книги

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

Двомовний (англо-угорський) читацький квиток бібліотек, створений Європейським молодіжним центром у Будапешті

Переклад

1 Social worker	1 Szociális munkás
Old hippie.	Vén hippí.
Badly dressed.	Rosszul öltözött.
Tries to like everybody	Megpróbál mindenkit szeretni.
Ugly.	Csúnya.
World-peace attitude.	Hisz a világbékében.
2 Yo-Yo fan	2 Jo-Jo kedvelő
Tries to be funny	Próbál vicces lenni.
Childish.	Gyerekes.
Infantile	Infantilis.
Maniac.	Mániás.
Shows off.	Felvágós.
Competitive.	Versengő.
Not serious.	Komolytalan.
Obsessive	Megszállott.
Out of fashion	Kiment a divatból.
3 Psychologist	3 Pszichológus
Rich.	Gazdag.
Manipulates you.	Manipulál.
Useless job.	Semmi haszna.
Can ask, but cannot answer.	Csak kérdezni tud, válaszolni nem.
Irritatingly calm.	Idegesítően nyugodt.
Thinks a lot about the client's money.	Sokat gondol a páciens pénzére.
4 Environmentalist	4 Környezetvédő
Smells bad.	Bűdös.
Self-made old clothes	Sajátmaga-varrta, régi ruhák.
Missionary	Azt hiszi, küldetése van.
Idealistic but not realistic.	Idealista és nem realista.
Maniac.	Mániás
Obsessed	Megszállott.
Dangerous	Veszélyes.
5 Lesbian	5 Leszbikus
Manlike.	Férfias.
Big, ugly.	Nagydarab, csúnya.
No dress sense.	Nincs érzéke az öltözködéshez.
Wants to be different.	Más akar lenni, mint a többiek.
Shows off about being lesbian	Felvág azzal, hogy leszbikus.
Hates men.	Gyűlöli a férfiakat.
6 Gay	6 Gay /Homoszexuális
Girlie.	Nőies.
Effeminate.	Puhány.
Shows off about being gay.	Felvág azzal, hogy homokos.
Wants to convert straight men.	Be akarja fűzni a hetero pasikat.
Very well dressed.	Igen jól öltözött.
Has some sexually transmitted disease.	Van valamilyen nembetegsége.
Changes lovers frequently.	Gyakran váltogatja partnereit/szeretőit.
7 Ex-homeless	7 Volt hajléktalan
Rude.	Neveletlen.
Alcoholic.	Alkoholist.
Used to beat his family.	Verte a családját.
Ex-prisoner.	Börtöntöltelék.
Uneducated.	Műveletlen.
Unreliable	Megbízhatatlan.
Dirty and smelly.	Koszor és bűdös.
8 Punk	8 Punk
Weird hair.	Furcsa hajzat.
Wants to be different really badly.	Rettentő mód különbözni akar.
Dog collars and spikes.	Nyakörvek és szegecsek.
Rude, aggressive.	Neveletlen, agresszív.
Likes loud horrible music.	Rettenetes, hangos zenét szeret.
9 Security guard	9 Biztonsági őr
Racist.	Rasszista.
Looks for trouble	Csak a bajt keresi.
Neanderthal.	Bunkó.
No education.	Nulla műveltség.
Likes power.	Szereti a hatalmat.
More muscles than brain.	Izomagyú.
10 Refugee	10 Menekült
Big family.	Nagy családja van.
Does not want to return home.	Nem akar hazamenni.
Doesn't speak the language here.	Nem beszéli az itteni nyelvet.
Doesn't want to integrate here.	Nem akar integrálódni.

Англо-угорський двомовний список; його використовували в Каталозі, щоб допомогти можливим Читачам/Читачкам усвідомити власні стереотипи. Цей перелік може стати вихідним пунктом для формування Каталогів Живої бібліотеки.

Переклад

1. Соціальний працівник/працівниця	
Старий/стара хіпі	
Погано вдягається	
Намагається всіх любити	
Потворний/потворна	
Прагне до миру в усьому світі	
2. Фанат/фанатка Йо-йо	
Намагається бути смішним/смішною	
Поводиться, як дитина	
Інфантильний/інфантильна	
Маніяк/маніячка	
Випендрюється	
Любить змагатися	
Несерйозний/несерйозна	
Одержимий/одержима	
Старомодний/старомодна	
3. Психолог/психологиня	
Багатий/багата	
Маніпулятор/маніпуляторка	
Безглузда робота	
Уміє питати, але не відповідати	
Настільки спокійний/спокійна, що аж дратує	
Заглядає до клієнта в кишеню	
4. Еко-активіст/еко-активістка	
Смердить	
Старі саморобні шмотки	
Думає, що виконує важливу місію	
Не дивиться на світ реалістично	
Маніяк/маніячка	
Одержимий/одержима	
Небезпечний/небезпечна	
5. Лесбійка	
Мужикувата	
Товста	
Потворна	
Не має стилю	
Не така, як усі	
Випендрюється тим, що лесбійка	
Ненавидить чоловіків	
6. Гей	
Дівчачі манери	
Жіночний	
Випендрюється тим, що гей	
Хоче звабити натуралів	
Завжди гарно вдягається	
Має якісь захворювання, що передаються статевим шляхом	
Часто міняє коханців	
7. Колишній/колишня безхатько	
Грубий/груба	
Алкоголік/алкоголичка	
Бив свою дружину/чоловіка й дітей	
Колишній в'язень / колишня ув'язнена	
Неосвічений/неосвічена	
Брудний/брудна і смердючий/смердюча	
8. Представник/представниця панків	
На голові казна-що	
Дуже хоче бути не таким/не такою, як усі	
Носить собачий нашийник і шипи	
Грубий/груба, агресивний/агресивна	
Любить гучно вмикати свою жажливу музику	
9. Охоронець/охоронниця	
Расист/расистка	
Шукає проблем	
Неандерталець/неандерталка	
Невіглас/невігласка	
Прагне показувати силу	
М'язів більше, ніж мозку	
10. Біженець/біженка	
Багатодітна родина	
Не хоче до себе додому	
Не вчить мови країни перебування	
Не бажає інтегруватися	

ALKOHOLISTA (JÓZAN)	ALCOHOLIC (SOBER)
• A társadalom kítaszítottja	• Social outcast
• Labilis személyiség	• On the edge personality
• Örök vesztes	• Loser
• Agresszív	• Aggressive
• Munkanélküli	• Unemployed
• Nincs önfegyelme	• Lacks discipline
• Megbízhatatlan	• Unreliable

ALCOOLIQUE (SOBRE)	ALKOHLIKER (TROCKEN)
• Exclu	• gesellschaftlich geächtet
• Personnalité instable	• labile Persönlichkeit
• Mentalité de perdant	• Verlierertyp
• Agressif	• aggressiv
• Chômeur	• arbeitslos
• Manque de discipline	• undiszipliniert
• Peu fiable	• unzuverlässig

Зразок чотиристовної сторінки (ENG-HUN-FRE-GER) з Каталогу Живої бібліотеки Європейського молодіжного центру в Будапешті, що містить перелік упреждений щодо алкоголіків.

Переклад

АЛКОГОЛІК/АЛКОГОЛІЧКА

(тверезий/твереза)

- Відлюдькуватий/відлюдькувата
- Завжди на межі
- Невдаха

- Агресивний/агресивна
- Безробітний/безробітна
- Недисциплінований/недисциплінована
- Ненадійний/ненадійна

номер	назва	читач	час взяття Книги	час повернення Книги
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				

Зразок реєстраційного аркуша (спочатку це була таблиця MS Excel), який використовували бібліотекарі/бібліотекарки під час Живих бібліотек, організованих Європейським молодіжним центром у Будапешті

ЗРАЗОК БЛАНКА ВІДПОВІДЕЙ ДЛЯ **ЧИТАЧІВ/ЧИТАЧОК** ЖИВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Шановний Читачу/Шановна Читачко!

Дякуємо за ваш час на заповнення цієї короткої анкети й за те, що погодилися поділитися вашим досвідом читання однієї чи кількох живих Книг. Ваші коментарі сприятимуть подальшому розвитку методології Живої бібліотеки. Зі свого боку ми гарантуємо конфіденційність та анонімність.

Ваш вік:

Ваша стать: чоловіча жіноча

Ваша національність:

Як ви дізналися про Живу бібліотеку?

Телебачення Радіо Газета Проходив повз Листівки на «Sziget»

Від колишніх Читачів/Читачок Інше:

Чи були ви колись Читачем/Читачкою Живої бібліотеки?

Ні, я тут уперше Так (укажіть детальніше таке):

Яку Книгу ви брали?

.....

Наскільки вам сподобалась ідея Живої бібліотеки?

1 2 3 4 5 (1 – зовсім не сподобалась, 5 – дуже вражає)

Наскільки вам сподобався вибір Книг і стереотипів, представлених у Каталогі?

1 2 3 4 5 (1 – зовсім не сподобалась, 5 – дуже вражає)

Ваші коментарі:

Як ви оціните сервіс Бібліотекарів/Бібліотекарок?

1 2 3 4 5 (1 – погано, 5 – дуже добре)

Якщо ви використовували Словник, наскільки ви ним задоволені?

1 2 3 4 5 (1 – зовсім не задоволений, 5 – дуже задоволений)

Що для вас було найважливішим під час читання Книги/Книжок?

.....

Чи дізналися ви щось нове, прочитавши одну чи кілька Книг Живої бібліотеки?

.....

Чи порадили б ви комусь стати Читачем/Читачкою Живої бібліотеки?

.....

Чи порекомендували б ви якісь нові Книги для нашого Каталогу?

.....

Дякуємо за ваші відповіді та приділений час!

ЗРАЗОК БЛАНКА ВІДПОВІДЕЙ ДЛЯ **КНИГ** ЖИВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Ім'я:

Назва вашої Книги:

Вік:

Стать: чоловіча жіноча

Національність/ості

Чи ви є членом/членкинею громадської організації? Якщо так, якої саме?

Скількох Читачів/Читачок ви мали в Живій бібліотеці?

1-5 5-10 більше ніж 10

Як би ви оцінили свій досвід у ролі Книги?

1 2 3 4 5 (1 – дуже погано, 5 – дуже добре)

Яке враження у вас склалось про Читачів/Читачок?

1 2 3 4 5 (1 – цілком байдужі, 5 – зацікавлені та щирі)

Наскільки зрозумілим і корисним був опис ваших функцій у ролі Книги?

1 2 3 4 5 (1 – неналежний, недостатній, 5 – чіткий, вичерпний)

Наскільки ви оціните сервіс персоналу бібліотеки (Бібліотекарів/Бібліотекарток та організаторів/організаторок)?

1 2 3 4 5 (1 – зовсім погано, 5 – чудово)

Якщо ви користувались Словником, як би ви оцінили рівень комунікації із ним/нею?

1 2 3 4 5 (1 – погано, неякісно, 5 – чудово, точно)

Як би ви оцінили тривалість і відповідність вашого робочого часу?

1 2 3 4 5 (1 – невідповідно, надто довго, 5 – відповідно, нормальна тривалість)

Як ви думаєте, наскільки ваш досвід був корисним для Читачів/Читачок?

.....
Як ви б описали ваш досвід у ролі Книги?

.....
Які питання вам ставили найчастіше?

.....
Які аспекти в ролі Книги здавались вам найскладнішими?

.....
Що б ви порадили для наступної Живої бібліотеки?

.....
Майбутнім Книгам:

.....
Організаторам/Організаторкам:

.....
Бібліотекарям/Бібліотекаркам:

.....
Майбутнім Читачам/Читачкам:

.....
Щодо презентації Каталогу:

.....
Чи готові ви взяти на себе роль Книги ще раз?

.....
Що б ви ще хотіли додати/сказати/побажати?

Woher stammt die Lebendige Bibliothek?

Die erste **Lebendige Bibliothek** wurde im Jahr 2000 von einer Jugendinitiative auf dem Roskilde Musikfestival in Dänemark organisiert.

Seitdem haben zahlreiche Organisationen die **Möglichkeiten** und **Perspektiven** des Konzeptes der **Lebendigen Bibliothek** erkannt und adaptiert.

Die **Lebendige Bibliothek** bietet sich als innovatives Konzept auch für Ihren Unterricht, eine Projektwoche oder ein Schulfest an.

Der Europarat hat ein Handbuch zur Methode herausgegeben. Eine deutsche Übersetzung ist erhältlich.

Kontaktadressen für die Lebendige Bibliothek:
Kathrin Cieser: kathrincieser@mkportal.de
Niko Schrachner: nikoschrachner@mkportal.de

Die BAG E.J.S.A.

Die Bundesarbeitsgemeinschaft Evangelische Jugendsozialarbeit (e.V.) (BAG E.J.S.A.) ist die bundesweite Zusammenschluss evangelischer Jugendsozialarbeit in Diakonische und evangelischer Jugendsozialarbeit. Die BAG E.J.S.A. setzt sich für junge Menschen ein, die sozial benachteiligt werden oder von sozialer Benachteiligung bedroht sind.

Die BAG E.J.S.A. ergeht mit Ihren Angeboten in der Jugendsozialarbeit (J.S.A.) und ihrer Jugendmigrationsarbeit und 25.000 Jugendlichen. Die BAG E.J.S.A. bietet Netzwerke zur Zusammenarbeit von Schule und Jugendsozialarbeit. Hierzu bietet die länderübergreifende Wanderausstellung „anders-cool!“ (www.anders-cool.de) ein Instrument der Netzwerk- und Öffentlichkeitsarbeit, das von Schulen, Jugendmigrationsdiensten und anderen sozialen Einrichtungen kostenlos erprobt werden kann.

Veranstaltung:
BAG E.V. Jugendsozialarbeit (BAG E.J.S.A.)
Wagenzugstraße 26-28, 70184 Stuttgart
Tel.: 0711-16489-0, www.bagjesa.de
didacta@mkportal.de
anders-cool@mkportal.de
www.jugendmigrationsdienste.de

**Bundesarbeitsgemeinschaft
Evangelische Jugendsozialarbeit e.V.
BAG E.J.S.A.**

Lebendige Bibliothek

Kooperation von Schule und Jugendsozialarbeit

Suchen Sie eine Idee für Ihren Unterricht, eine Projektwoche oder ein Schulfest? Möchten Sie in Ihrem Unterricht das Thema Diskriminierung oder Interkulturalität behandeln?

Dann besuchen Sie unsere Lebendige Bibliothek und lassen Sie das Konzept kennen.

Wo und Wann?

Didacta, BAG E.J.S.A., Stuttgart 2008
Messehallenstand Nr. 3 C81
Donnerstag, 21.05.08 15-18h
Freitag, 22.05.08 10-18h
Samstag, 23.05.08 10-18h

Was heißt Lebendige Bibliothek?

LeserInnen besuchen eine Bibliothek, ihren Bücher ihrer Wahl aus und bringen sie nach einer bestimmten Frist zurück. In einer Bibliothek ist dies ein vollkommen normaler Vorgang.

Doch in der **Lebendigen Bibliothek** gibt es einen wesentlichen Unterschied: Die **Bücher** in der **Lebendigen Bibliothek** sind Menschen, „**Bücher**“ und „**LeserInnen**“ treten in einen **persönlichen Dialog**.

Die **Lebendige Bibliothek** bietet die **Möglichkeit**, mit diesen Menschen ein **persönliches Gespräch** zu führen.

Die **Lebenden Bücher** gehören Gruppen unserer Gesellschaft an, die mit Vorurteilen und Stereotypen konfrontiert werden und häufig Opfer von Diskriminierung sind. Sie schauspielern nicht, sondern vertreten ihre eigene Biographie.

Den **„LeserInnen“** der **Lebendigen Bibliothek** wird die **Möglichkeit** gegeben, sich auf einen **Dialog** jenseits von **Vorurteilen** einzulassen.

Erwartet Sie beim Besuch der Lebendigen Bibliothek?

Wir bieten Ihnen die **Möglichkeit**, das Konzept in der Praxis kennen zu lernen.

Lebendige Bibliotheken wurden bereits in 12 europäischen Ländern erfolgreich auf Musikfestivals, Buchmessen, Jugendkongressen, Straßenfesten, in Bibliotheken und an Schulen durchgeführt.

An unserem Stand freut sich eine Auswahl **Lebenden Bücher** auf ein **Gespräch** mit Ihnen. Die „**Leserzeit**“ beträgt maximal 30 Minuten.

Ihnen steht ein „**Katzenbüg**“ zur Verfügung, in welchem Sie sich **vorab** über die **Lebenden Bücher** informieren können.

Am Stand der Bundesarbeitsgemeinschaft Evangelische Jugendsozialarbeit (BAG E.J.S.A.) stehen wir Ihnen für alle Fragen zum Konzept zur Verfügung.

Treffen Sie Ihr Vorurteil!

Diese Lebenden Bücher können Sie auf der didacta „ausleihen“:

- Jugendlicher Flüchtling
- Muslima
- HIV-positives Buch
- Hartz IV-Empfängerin
- Russisch-deutsche Jugendliche
- Ehrenamtlicher jugendlicher Straftäter

Німецький флаєр Живої бібліотеки, що відбулася 2008 року в Штутгарті, Німеччина й була створена Федеральним союзом евангелістських груп соціальної роботи з молоддю (Bundesarbeitsgemeinschaft Evangelische Jugendsozialarbeit e.V. – BAG E.J.S.A.)

Az **Európa Tanács** egy kormányközi politikai szervezet, amelyet 1949-ben alapítottak. Célja, hogy az európai kontinensen olyan értékeket ötvön, mint az emberi jogok, a kulturális sokszínűség, a demokrácia és a jogállamiság. Ma az Európa Tanácsnak 46 tagállama van, s ez több mint 800 millió európai jelent. **Magyarország** 1990-ben, a Közép és Kelet-Európai régióból elsőként csatlakozott az Európa Tanácshoz.

A **Budapesti Európai Ifjúsági Központ** 1995-ben kezdte meg tevékenységét és nemrég ünnepele alapításának 10. évfordulóját. Nemcsak Európa egész területéről, hanem azon túlról is fogad résztvevőket. Találkozóhely, képzési- és konferenciaközpont, valamint a nem-formális és az emberi jogi oktatás szakmai központja. Ideális környezetet biztosít a nemzetközi együttműködéshez, a közös tanuláshoz, a fiatalok részvételéhez, valamint az Európa-szerete helyi, nemzeti és európai ifjúsági munkában tevékenykedő ifjúsági munkások képzéséhez. A Központ a civil szervezetekkel, politikusokkal, kozalkalmazottakkal, kutatókkal, valamint az ifjúsági munkában és képzésben résztvevő szakemberekkel együttműködve az ifjúságpolitika fejlesztéséhez is kiváló színter.

A Budapesti Európai Ifjúsági Központ képzési filozófiája azon az elven alapul, hogy a fiatalokat aktívan be kell vonni minden őket érintő kérdés megoldásába, valamint, hogy az Európa népei közt létrejövő interperszonális kapcsolatok garantálják egy bekes és kulturálisan sokszínű Európá létrejöttét.

Cím: Európa Tanács, Budapesti Európai Ifjúsági Központ, H-1024 Budapest, Zivatar utca 1-3,
Tel + 36 1 212 4078, e-mail: secretariat.eycb@coe.int
Internet: www.eycb.coe.int, www.hre.coe.int, www.coe.int

The **Council of Europe** is an intergovernmental political organisation, founded in 1949. It works for the safeguarding of human rights and cultural diversity, democracy and the rule of law on the European continent. Today, the Council of Europe has 46 member states, representing over 800 million Europeans. **Hungary** joined the Council of Europe as the first country of Central and Eastern Europe in the year 1990.

The **European Youth Centre Budapest** started its work in Hungary in 1995 and has recently celebrated its 10th anniversary. It welcomes participants from all over Europe and beyond. It is a meeting place, training and conference centre and a knowledge centre on non-formal and human rights education. It provides an ideal environment for international co-operation, shared learning, youth participation and youth workers' training for young people active in local, national and European youth work coming from all over Europe. It is also a place for the development of youth policies in co-operation with associations, politicians, civil servants, researchers and professionals in youth work and training.

The educational philosophy of the European Youth Centre Budapest is based on the principle that young people should be actively involved in all matters concerning them and that interpersonal relations between its peoples are the guarantee to create a peaceful and culturally diverse Europe.

Contact: Council of Europe, European Youth Centre Budapest,
H-1024 Budapest, Zivatar utca 1-3,
Tel + 36 1 212 4078, e-mail: secretariat.eycb@coe.int
Internet: www.eycb.coe.int, www.hre.coe.int, www.coe.int

SZIGET FESZTIVÁL 2006 SZIGET FESTIVAL 2006 CIVIL SZIGET

all different
all equal

Англо-угорська двомовна листівка, яку використовували в Живій бібліотеці, що відбулася 2006 року на фестивалі «Sziget» у Будапешті, організованому Європейським молодіжним центром у Будапешті

Переклад

Рада Європи — це міжурядова політична організація, заснована ще в 1949 році. Вона працює задля забезпечення й захисту прав людини, культурного різноманіття, демократії та верховенства права на європейському континенті. Сьогодні до Ради Європи входять 46 країн-членів, що представляють понад 800 мільйонів європейців. Угорщина приєдналась до організації як перша країна центральної та східної Європи в 1990 році.

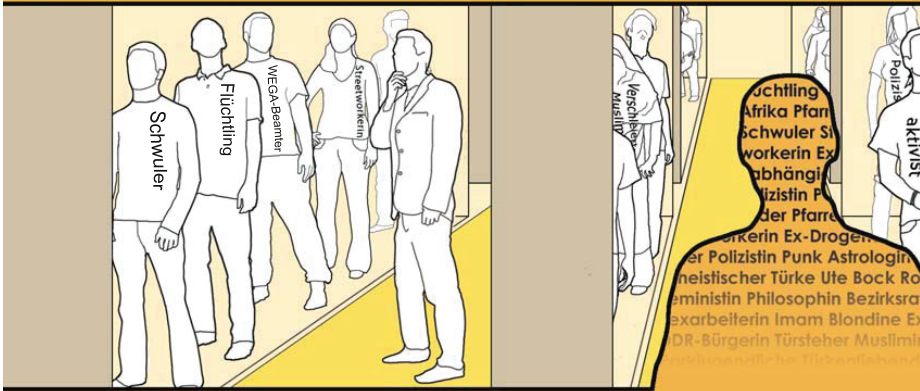
Європейський молодіжний центр у Будапешті почав працювати в Угорщині від 1995 і нещодавно святкував свій десятирічний ювілей. Він запрошує охочих до співпраці не тільки з Європи, а й з усього світу. Це місце для зустрічей, навчання, конференцій, а також центр знань із неформальної освіти в галузі прав людини. Він слугує ідеальним майданчиком для міжнародної співпраці, навчання, активної участі молоді та працівників/працівниць у справах молоді в місцевих, національних і європейських ініціативах. Також це місце, де розвивається політика в справах молоді в співпраці з асоціаціями, членами/членкинями урядів, чиновниками/чиновницями, дослідниками/дослідницями та професіоналами/професіоналками в цій галузі.

Філософія навчання Європейського молодіжного центру в Будапешті ґрунтується на тому принципі, що молоді люди мають брати активну участь в усіх сферах, що їх стосуються, а міжособистісні відносини між цими людьми гарантують розвиток мирної та культурно багатой Європи.

Контакти: Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті,
H-1024 Будапешт, вул. Зіватар, 1-3,
Тел.: + 36 1 212 4078, e-mail: secretariat.eycb.aicoe.int
Вебсайт: www.eveb.coe.int, www.hre.coe.int, www.coe.int

Schon einmal einen Menschen "gelesen"?

Bei living books können Sie "lebendige Bücher" für ein Gespräch "ausleihen".

living books

19. Mai 2007, Samstag, 14:00 - 19:00
25. Mai 2007, Freitag, 14:00 - 21:00
26. Mai 2007, Samstag, 14:00 - 21:00

Brunnenpassage, Yppenplatz gegenüber Brunnengasse 70, 1160 Wien

Переклад тексту українською мовою:

Краще говорити один з одним, ніж один про одного.

Жива бібліотека дуже схожа на звичайну, лише з тією відмінністю, що книги — це живі люди, ті, кому часто закидають різні упередження. Як Читач/Читачка ви можете «почитати» обрану книгу в затишній атмосфері нашої бібліотеки. Ви можете вмотитися зі своєю Книгою, де вам зручно, і годинку поговорити. І це безкоштовно. То... чому ж втрачати шанс познайомитися з тими, з ким ви навіть не думали!

living books

www.livingbooks.at.tf

Miteinander reden statt übereinander

living books funktioniert wie eine öffentliche Bibliothek. Die „Bücher“ sind jedoch Menschen die oftmals mit Vorurteilen konfrontiert sind. Als „LeserIn“ können Sie diese „Bücher“ für rund einstündige Gespräche in Kaffeehausatmosphäre kostenlos „ausleihen“. Nutzen Sie die Gelegenheit, bei living books mit Menschengruppen in Kontakt zu kommen die Sie persönlich kaum oder gar nicht kennen!

Hakkımızda konuşacağımız birbirimizle konuşalım

living books bir kütüphane mantığıyla işliyor. "Kitaplar" çoğu kez önyargılara mücadele etmek zorunda kalan insanlar. Siz "okur" olarak bu "kitaplar" bir cafe atmosferinde bir saatlik bir sohbet için ücretsiz olarak ödünç alabilirsiniz. Gelin, az veya hiç tanımadığımız insanlarla living books aracılığıyla tanışma fırsatından yararlanın!

Razgovarati jedni sa drugima umesto jedni o drugima

„Žive knjige“ funkcioniše po pravilima koja važe za svaku javnu biblioteku. „Knjige“ su ljudi koji su često konfrontirani sa predrasudama. Vi kao „čitaoci“, imate priliku da besplatno „pozajmite“ jednu od „knjiga“ na sat vremena i u prijatnoj, opuštenoj atmosferi razgovarate sa njom. Iskoristite mogućnost da u okviru ove manifestacije dodjete u kontakt i razgovarate sa ljudima koje lično ne poznajete i nemate mogućnost da ih upoznate.

Talking with rather than about each other

The Living Library is very similar to a public library with the only difference that the „books“ are real live humans, those who are often being confronted with all sorts of prejudices. As a reader you can "read" a book of your choice in the relaxed atmosphere of the Living Library. You can sit across your "book" to have an hour's conversation for free. So... why not use this occasion to get in touch with people you never dreamt of talking to!

Realisierung: Christian Hortulany
Kontakt: livingbooks@gmx.at
Web: www.livingbooks.at.tf

Layout: HONEYLAB Media
Web: www.honeylab.at

Impressum: Verein Kids Company
Huglgasse 14, 1150 Wien

Чотиримовний флаер бібліотеки, організованої 2007 року у Відні, Австрія

iniziativa gratuita promossa dal Punto d'Ascolto Anti-discriminazione
e dal Centro Stranieri del Comune di Modena in collaborazione con
Arco Milinda nel quadro della manifestazione *Le Città Visibili*

LA BIBLIOTECA VIVENTE

**Prendete in prestito
un pregiudizio
e guardatelo in faccia**

Modena, piazza Grande, 29 settembre 2007
dalle ore 16.30 alle ore 19.30

*I musulmani obbligano le loro mogli
a portare il velo*

Le suore non sanno com'è la vita

*Gli stranieri non si vogliono integrare
e ci vogliono imporre le loro tradizioni*

*Le donne dell'est vengono per sposarsi
con gli italiani*

*I meridionali sono pigri e vorrebbero
farsi assistere dallo Stato*

*Nei ristoranti cinesi cucinano i
cinesi e te li fanno mangiare con le mani*

I matrimoni misti non funzionano

Comune di Modena
Centro stranieri
Sportello Anti-discriminazione
Consulta delle Politiche Sociali

Cos'è: la biblioteca vivente è uno strumento ideato per rompere stereotipi e diffidenze, promuovendo la conoscenza e il dialogo.

Come funziona: la biblioteca vivente funziona come tutte le altre. Vieni e sfoglia il catalogo, se un titolo richiama la tua attenzione, prendi il libro in prestito e ascolta.

Libri viventi: i libri della nostra biblioteca sono persone in carne e ossa, disposte a raccontarti la propria storia e a rispondere alle tue domande e alle tue curiosità.

Regole: per consultare i nostri libri ci sono cinque piccole regole:
1) devi registrarti al banco prestiti
2) puoi prendere in prestito un libro alla volta, per un massimo di 30 minuti
3) devi restituire il libro nelle stesse condizioni in cui ti è stato consegnato
4) è vietato danneggiare il libro, segnare o strappare le pagine, sottolineare frasi, macchiare il libro con cibo o bevande, urtare la sensibilità o la dignità del libro
5) il libro può di sua iniziativa interrompere la consultazione in qualunque momento.

L'idea originale della "Biblioteca Umana" nacque nel 2000 presso la organizzazione danese "Stop alla Violenza". La metodologia venne in seguito sviluppata dal Centro Europeo della Gioventù di Budapest e la Biblioteca vivente è diventata parte del programma per l'educazione ai diritti umani del Consiglio d'Europa. Per maggiori informazioni, consultare il sito www.coe.int/hre e il manuale "Don't judge a book by its cover - The Living Library Organiser's Guide", ISBN92-871-5766-9.

INFO: cultura.centro.stranieri@comune.modena.it - tel. 059 2033414/2033395

Флаер італійської Живої бібліотеки, організованої Centro Stranieri del Comune di Modena в Модені, Італія, 2007 рік

ВИКОРИСТАНІ ФОТОГРАФІЇ

Фото на обкладинці; с. 11, ліворуч; с. 44–45; с. 52, ліворуч
Читачі й читачки читають Книгу на Фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 4, ліворуч
Бібліотекарі й бібліотекарки на фестивалі «Sziget»,
Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2008 р.

С. 4, праворуч
*Книги з Читачами й Читачками на «Культурній столиці
Європи»*, Печ, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2010 р.

С. 5, ліворуч
*Футболка Живої бібліотеки, яку проводили в Palais de
l'Europe у Всесвітній день біженців, Страсбург, Франція*
© Рада Європи, 2011 р.

С. 5, праворуч
Книги бесідуєть з Читачами й Читачками,
Дармштадт, Німеччина
© Netzwerk ROPE e.V., 2011

С. 6, ліворуч; с. 48, ліворуч, с. 49, ліворуч
Читання Книги на «Культурній столиці Європи», Печ,
Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2010 р.

С. 6, праворуч
Інформаційна дошка і група зацікавлених, Тбілісі, Грузія
© Youth Association DRONI, 2011

С. 6, під текстом
Книга у футболці Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 7, ліворуч; с. 38, ліворуч
Жива бібліотека, Норфолк
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 7, праворуч
Бібліотекарі й бібліотекарки на фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
З архіву Петера Вутша, 2008 р.

С. 8 – 9
«Хто з них Книга?» Фестиваль «Sziget», Будапешт,
Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2004 р.

С. 10, ліворуч
Книга-рабин на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2006 р.

С. 10, праворуч
Книга спілкується з дітьми, Дармштадт, Німеччина
© Netzwerk ROPE e.V., 2011

С. 11, праворуч
Бесіда з Книгою-поліцейським на фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 12, ліворуч
Вхід у Живу бібліотеку на Фестивалі в Роскілле, Данія
© Матієс Ерландсен, «Зупини насильство», Данія, 2000 р.

С. 12, праворуч
*Книги спілкуються з Читачами й Читачками на
фестивалі «Sziget»*, Будапешт, Угорщина
З архіву Петера Вутша, 2008 р.

С. 13, ліворуч
*Книга бесідує з Читачем у Palais de l'Europe у Всесвітній
день біженців, Страсбург, Франція*
© Рада Європи, 2011 р.

С. 13, праворуч
Книга-гей на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2006 р.

С. 14, ліворуч
Книга-ром на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 14, праворуч
Рекламний банер «Замов католика», Жива бібліотека у
Вроцлаві, Польща
© Дизайн банера: Haveasign Studio, фото: Дорота
Кюнтцель, Incontro, 2010 р.

С. 15, ліворуч
Реклама Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 15, праворуч
Книга-африканець на фестивалі «Sziget», Будапешт,
Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 16, ліворуч
Читачі й Читачки читають Книгу на Фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2006 р.

С. 16, ліворуч; с. 28, ліворуч
Книги бесідуєть між собою на фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 17, ліворуч
Книга-африканець із Читачем на Фестивалі «Sziget»,
Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у
Будапешті, 2011 р.

С. 17, праворуч

Травесті-митець із ВІЛ у середній школі Кавчі гори, Прага, Чехія

© OPIM – Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2010 р.

С. 18 – 19

Книга-безхатко разом із Читачкою на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 20, ліворуч

Уся команда Живої бібліотеки, Тбілісі, Грузія

© Youth Association DRONI, 2011

С. 20, праворуч

Перегляд Каталогу, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2009 р.

С. 21, ліворуч

Бібліотекарі та Читачі на «Культурній столиці Європи», Печ, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2010 р.

С. 21, праворуч; с. 41, ліворуч

Перегляд Каталогу, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2006 р.

С. 22, ліворуч

Бібліотекар за своїм столом з гостями, Дармштадт, Німеччина

© Netzwerk ROPE e.V., 2011

С. 22, праворуч; с. 43, ліворуч

Перегляд Каталогу, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 23, ліворуч

Книги в Palais de l'Europe у Всесвітній день біженців, Страсбург, Франція

© Рада Європи, 2011 р.

С. 23, праворуч

Книга-кошичний грабіжник із Читачами на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 24, ліворуч; с. 42, праворуч

Намет Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 24, праворуч

Перші відвідувачі й відвідувачки, Жива бібліотека у Вроцлаві, Польща

© Дизайн постера: Havesign Studio, фото: Дорота Кюнтцель, Incontro, 2011 р.

С. 25, ліворуч; с. 41, праворуч

Каталог, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 25, праворуч

Банер Живої бібліотеки, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 26, ліворуч

Europe Quiz, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 26, праворуч

Намет Живої бібліотеки в Люблянці, Словенія

© Drustvo Informacijski Center Legebitra, 2008 р.

С. 27, ліворуч

Церемонія нагородження Europe Quiz, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2006 р.

С. 27, праворуч

Участь у Europe Quiz, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2009 р.

С. 28, праворуч

Повітряні кульки Ради Європи на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.

С. 29, ліворуч

Читання, Жива бібліотека у Вроцлаві, Польща

© Дорота Кюнтцель, Incontro, 2009 р.

С. 29, праворуч

Жива бібліотека в громадській бібліотеці

З архіву Миської бібліотеки Ервіна Сабо, Будапешт, Угорщина, 2004 р.

С. 30, ліворуч

Намет Живої бібліотеки на «Культурній столиці Європи», Печ, Угорщина

© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2010 р.

С. 30, праворуч

Жива бібліотека в початковій школі на вул. Мікулова, Прага, Чехія

© OPIM - Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2008 р.

С. 3, ліворуч

Діти читають Книгу-монахиню в середній школі на вул. Подскальська 3, Прага, Чехія

© OPIM – Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2008 р.

С. 31, праворуч

Усі Книги Живої бібліотеки, організованої в Молодіжній школі Альварна, Несодден, Норвегія

З архіву організації «Допомога норвезького народу», 2003 р.

С. 32, ліворуч

Діти з Читацькими квитками в початковій школі на вул. Мікулова, Прага, Чехія

© OPIM – Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2008 р.

- С. 32, праворуч**
Діти читають Книгу в початковій школі на вул. Мікулова, Прага, Чехія
© OPIM – Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2009 р.
- С. 33, ліворуч**
Остання зустріч перед початком заходу, Тбілісі, Грузія
© Youth Association DRONI, 2011
- С. 33, праворуч**
Книга-ром та Книга-колішній грабінник на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 34, ліворуч**
Бібліотекар на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 34, праворуч**
Книга з інвалідністю на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 35, ліворуч**
Книга-феміністка разом із Книгою-африканцем на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 35, праворуч**
Книга-соціальний працівник, Тбілісі, Грузія
© Youth Association DRONI, 2011
- С. 36, ліворуч**
Бібліотекар і Читач у Palais de l'Europe у Всесвітній день біженців, Страсбург, Франція
© Рада Європи, 2011 р.
- С. 36, праворуч**
Бібліотекар і Читачі на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
З архіву Петера Вутша, 2008 р.
- С. 37, ліворуч**
Член персоналу Живої бібліотеки залучає Читачів на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 37, праворуч**
Персонал готує намет Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 38, праворуч**
Опис Книги в Каталозі Живої бібліотеки Любляна, Словенія
© Drustvo Informacijski Center Legebitra, 2008 р.
- С. 39, ліворуч**
Каталог Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 39, праворуч; с. 56, ліворуч**
Персонал Живої бібліотеки на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 40, ліворуч**
Рекламна закладка, Жива бібліотека у Вроцлаві, Польща
© Дорота Кьютцель, Incontro, 2009 р.
- С. 40, праворуч**
Гість читає інформацію про Живу бібліотеку, Дармштадт, Німеччина
© Netzwerk ROPE e.V., 2011
- С. 42, ліворуч**
Перегляд Каталогу в Живій бібліотеці в Любляні, Словенія
© Drustvo Informacijski Center Legebitra, 2008 р.
- С. 43, праворуч**
Намет Живої бібліотеки, Тбілісі, Грузія
© Youth Association DRONI, 2011
- С. 46, ліворуч**
Постер Живої бібліотеки в Дармштадті, Німеччина
© Netzwerk ROPE e.V., 2010
- С. 46, праворуч**
Рекламний постер «Замов гомосексуала», Жива бібліотека у Вроцлаві, Польща
© Дорота Кьютцель, Incontro, 2010 р.
- С. 47, ліворуч**
Жива бібліотека в кафетерії, Прага, Чехія
© OPIM – Organisation Supporting the Integration of Minorities (Організація з підтримки інтеграції меншин), 2007 р.
- С. 47, праворуч**
Книги відпочивають, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
З архіву Петера Вутша, 2008 р.
- С. 48, праворуч**
Книги та Читачі в Живій бібліотеці в Любляні, Словенія
© Drustvo Informacijski Center Legebitra, 2008 р.
- С. 49, праворуч**
Книги на «полиці», відпочивають після розмов із Читачами, Жива бібліотека у Вроцлаві, Польща
© Дорота Кьютцель, Incontro, 2009 р.
- С. 50, ліворуч**
Жива бібліотека в Ніч відкритих монументів, Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2007 р.
- С. 50, праворуч**
Закрите літературне кафе в межах фестивалю «Діалог культур», Будапешт, Угорщина
© Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2007 р.
- С. 51, ліворуч**
Бібліотекарі з Читачами у Swiss Cottage Central Library, Лондон, Сполучене Королівство
© Організація «ЖИВА бібліотека», 2008 р.

- С. 51, праворуч**
Бібліотекар із Читачем у Swiss Cottage Central Library, Лондон, Велика Британія
 © Організація «ЖИВА бібліотека», 2008 р.
- С. 52, праворуч**
Читання Книги, Тбілісі, Грузія
 © Youth Association DRONI, 2011
- С. 53, ліворуч**
Бесіда Книги з Читачем на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2003 р.
- С. 53, праворуч**
Книги й Читачі розважаються на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 54, ліворуч**
Книги отримують футболки в Європейському молодіжному центрі в Будапешті, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 54, праворуч; с. 55, ліворуч**
Книги на брифінгу в Європейському молодіжному центрі в Будапешті, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 55, праворуч**
Книги між собою у Swiss Cottage Central Library, Лондон, Сполучене Королівство
 © Організація «ЖИВА бібліотека», 2008 р.
- С. 56, праворуч**
Бесіда Книги-молодої єврейки з Читачем на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 57, ліворуч**
Бібліотекарі з Читачами на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 57, праворуч**
Бібліотекарі на фестивалі «Sziget», Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 58, ліворуч**
Книга з порушеннями зору і Книга-безхатько на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 58, праворуч**
Бібліотекар і Читачі на фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 59, ліворуч; с. 63, праворуч; с. 64, ліворуч**
Участь у Europe Quiz, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 59, праворуч**
Роздаткові матеріали фестивалю «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2006 р.
- С. 60, ліворуч**
Частина титульної сторінки листівки Живої бібліотеки, Тбілісі, Грузія
 © Youth Association DRONI, 2011
- С. 60, праворуч**
Постер Живої бібліотеки, організованої у Palais de l'Europe на Всесвітній день біженців, Страсбург, Франція
 © Рада Європи, 2011 р.
- С. 61, ліворуч**
Частина постера Живої бібліотеки, Любляна, Словенія
 © Drustvo Informacijski Center Legebitra, 2008 р.
- С. 61, праворуч**
Постер Живої бібліотеки в Дармштадті, Німеччина
 © Netzwerk ROPE e.V., 2011
- С. 62, ліворуч**
Книга-африканець на зйомці, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 62, праворуч; с. 34, праворуч**
Зйомка бесіди, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 63, ліворуч**
Книга-гей з мікрофоном, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2011 р.
- С. 65, ліворуч**
Читачі читають Книгу на Фестивалі «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2006 р.
- С. 65, праворуч**
Команда Живої бібліотеки в процесі підготовки місця проведення заходу, фестиваль «Sziget», Будапешт, Угорщина
 © Рада Європи, Європейський молодіжний центр у Будапешті, 2003 р.
- С. 66 – 67**
Титульна сторінка листівки Живої бібліотеки, Тбілісі, Грузія
 © Youth Association DRONI, 2011

Торгові агенти для публікацій Ради Європи

АВСТРАЛІЯ

Hunter Publications, Гіннс-стріт, 58А,
АУС-3066, округ КОЛЛІНВУД, Вікторія,
Тел.: (61) 3 9417 5361
Факс: (61) 3 9419 7154
E-mail: Sales@hunter-pubs.com.au
http://www.hunter-pubs.com.au

АВСТРІЯ

Gerold und Co., Вайбурґрасе, 26 А,
1010, ВІДЕНЬ
Тел.: (43) 1533 5014
Факс: (43) 1533 5014 18
E-mail: buch@gerold.telecom.at
http://www.gerold.at

БЕЛЬГІЯ

la Librairie europeenne SA
Авеню А. Джоннарта, В-1200,
БРЮССЕЛЬ 20
Тел.: (32) 2 734 0281
Факс: (32) 2 735 0860
E-mail: info@lbeurop.be
http://www.lbeurop.be

Жан де Ланной 202, Авеню-дю-Руа,
В-1190, БРЮССЕЛЬ
Тел.: (32) 2 538 4308
Факс: (32) 2 538 0841
E-mail: jean.de.lannoy@euronet.be
http://www.jean-de-annoy.be

КАНАДА

Renouf Publishing Company Limited 5369,
Кемін-Кенотек-Роуд,
CDN, ОТТАВА, Онтаріо, К1J 9J3
Тел.: (1) 613 745 2665
Факс: (1) 613 745 7660
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
http://www.renoufbooks.com

ЧЕХІЯ

Suweco Cz Dovož Tisku Praha,
вул. Чеськоморавська, 21
CZ-18021, ПРАГА 9
Тел.: (420) 2 660 35 364
Факс: (420) 2 683 30 42
E-mail: import@suweco.cz

ДАНІЯ

Swets Blackwell A/S, Ягтевей, 169 В. 2 Sal
DK-2100 КОПЕНГАГЕН О
Тел.: (45) 39 15 79 15
Факс: (45) 39 15 79 10
E-mail: info@dk.swetsblackwell.com

ФІНЛЯНДІЯ

Akateeminen Ki akauppa Кескускату, 1,
п/с 218 FIN-00381 ГЕЛЬСІНКИ
Тел.: (358) 9 121 41
Факс: (358) 9 121 4450
E-mail: akatilaus@stockmann.fi
http://www.akatiaus.akateeminen.com

ФРАНЦІЯ

La Documentation française (Diffusion/
Vente France enliere),
вул. Анрі Барбюсса, 124,
F-93308, Обервільє,
Тел.: (33) 01 40 15 7000
Факс: (33) 01 40 15 68 00
E-mail: commandes.vel@ladocfrancaise.
gouv.fr
http://www.adocfrancaise.gouv.fr

Librairie Kleber (Страсбург), Palais de
l'Europe
F-67075, СТРАСБУРґ
Факс: (33) 03 88 52 91 21
E-mail: librairie.kleber@coe.int

НІМЕЧЧИНА

UNO Verlag, Ам-Гофгартен, 10,
D-53113, БОНН
Тел.: (49) 2 28 94 90 20
Факс: (49) 2 28 94 90 222
E-mail: bestellung@uno-verlag.de
http://www.uno-verlag.de

ГРЕЦІЯ

Librairie Kauffmann Маврокордату, 9,
АФІНІ, 106 78
Тел.: (30) 138 29 283
Факс: (30) 138 33 967
E-mail: ord@otenet.gr

УГОРЩИНА

Euro Info Service
Hungexpo Europa Kozpont ter, 1H-1101,
БУДАПЕШТ
Тел.: (361) 264 8270
Факс: (361) 264 8271
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu
http://www.euroinfo.hu

ІТАЛІЯ

Libreria Commissionaria Sansoni,
Віа-Дука-ді-Калабрія, 1/1, СР 552
I-50125, ФІРЕНЦЕ
Тел.: (39) 556 4831
Факс: (39) 556 41257
E-mail: licosa@l.cosa.com
http://www.licosa.com

НІДЕРЛАНДИ

De Lindeboom Internationale Publikaties,
п/с 202, МА-де-Руйтерштраат, 20 А
NL-7480 АЕ, ГААКСБЕРГЕН
Тел.: (31) 53 574 0004
Факс: (31) 53 572 9296
E-mail: lindeboo@worldonline.nl
http://home1worldonline.nl/~lindeboo/

НОРВЕГІЯ

AkademiKA, A/S, Universitetsbokhandel,
п/с 84, Бліндерн,
N-0314, ОСЛО
Тел.: (47) 22 85 30 30
Факс: (47) 23 12 24 20

ПОЛЬЩА

Główna Księgarnia Naukowa im. B. Prusa,
Краковське Пшемеште, 7,
PL 00 068, ВАРШАВА
Тел.: (48) 29 22 66
Факс: (48) 22 26 64 49
E-mail: inter@internews.com.pl
http://www.internews.com.pl

ПОРТУГАЛІЯ

Livraria Portugal, Руа-до-Кармо, 70 Р
1200, ЛІСАБОН
Тел.: (351) 13 47 49 82
Факс: (351) 13 47 02 64
E-mail: liv.portugal@mail.telepac.pt

ІСПАНІЯ

Mundi-Prensa Libros SA, Кастейо, 37,
Е-28001, МАДРИД
Тел.: (34) 914 36 37 00
Факс: (34) 915 75 39 98
E-mail: libreria@mundiprensa.es
http://www.mundiprensa.com

ШВЕЙЦАРІЯ

Рут-де-Монтельє, СН-1965, САВ'ЕС
Тел.: (41) 27 395 53 33
Факс: (41) 27 395 53 34
E-mail: jprausis@netplus.ch

Adeco - Van Diermen,
Шемен-дю-Лакез, 1,
СН-1807, БЛЬОНЕ

Тел.: (41) 21 943 26 73
Факс: (41) 21943 36 06
E-mail: mvandier@worldcom.ch

СПОЛУЧЕНЕ КОРОЛІВСТВО,

TSO (колиш. HMSO) 51, Найн-Елмс-Лейн,
ЛОНДОН SW8 5DR
Тел.: (44) 207 873 8372
Факс: (44) 207 873 8200
E-mail: customer.services@theso.co.uk
http://www.the-stationery-office.co.uk
http://www.itsofficial.net

США та КАНАДА

Manhattan Publishing Company,
Елбені-Пост-Роуд, 468, п/с 850,
КРОТОН-ОН-ГАДСОН,
Нью-Йорк, 10520, США
Тел.: (1) 914 271 5194
Факс: (1) 914 271 5856
E-mail: Info@manhattanpublishing.com
http://www.manhattanpublishing.com

Council of Europe Publishing/Editions du Conseil de l'Europe

F-67075 Страсбург

Тел.: (33) 03 88 41 25 81 - Факс: (33) 03 88 41 39 10

E-mail: publishing@coe.int - Вебсайт: http://book.coe.int

norden

Nordic Council of Ministers

Жива бібліотека – це інструмент досягнення рівності, орієнтований на боротьбу з упередженнями та дискримінацією. Вона працює, як звичайна бібліотека: відвідувачі/відвідувачки можуть переглядати Каталог з наявними Книгами, обирати ту, яку хочуть прочитати, і брати її на обмежений період часу. Після прочитання вони повертають Книгу до бібліотеки і, якщо захочуть, можуть взяти іншу.

Єдина відмінність Живої бібліотеки від звичайної полягає в тому, що Книги – це люди, а процес читання – бесіда.

Заснована в Данії, Жива бібліотека стала частиною програми Ради Європи у 2003 році, поштовхом до її включення в програму слугувало усвідомлення того, що права людини не можна захищати та пропагувати лише за допомогою юридичних текстів. Сьогодні, як ніколи раніше, необхідно підвищити рівень обізнаності широкої громадськості про важливість прав людини для структури нашої демократії та відповідальність окремого громадянина / окремої громадянки за реалізацію абстрактних прав людини в його чи її повсякденній взаємодії. За свою 40-річну історію молодіжний сектор Ради Європи накопичив унікальний і важливий досвід у сфері неформальної і міжкультурної освіти, що базується на принципах прав людини, плюралістичної демократії та культурного різноманіття.

Цим виданням Рада Європи має намір продовжити свою підтримку та популяризацію методології Живої бібліотеки. Ми вважаємо, що Жива бібліотека залишається надзвичайно корисним інструментом для сприяння мирному співіснуванню, порозумінню й толерантності та зближенню людей у взаємній повазі до особистої гідності, незалежно від того, як таке сприяння відбуватиметься – через книги, читачів/читачок чи організаторів/організаторок.

Переклад і публікацію українською мовою здійснено в межах діяльності Проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні», що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018 – 2022 рр.

UKR

www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона нараховує 47 держав-членів, включно з усіма державами-членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи приєдналися до Європейської конвенції з прав людини – договору, спрямованого на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини здійснює нагляд за виконанням Конвенції в державах-членах.